

د لوژیو کورنۍ

Ketabton.com

((انګلش قاموس څخه چې متن یې له ویکشنري څخه اقتباس شوی.))

ژباړه: رحمت شاه فراز

د کتاب پېژندنه

د لوژیو کورنۍ	کتاب نوم:
حمت شاه فراز	ژباړه:
رحمت شاه فراز	کمپون:
انکاش قاموس څخه.	متن:
۱۵ حوت، ۱۳۹۹ ل.	نېټه:

د ژباړن اړیکې:

موبایل: 0093 78 063 48 38 وټسپ: 0092 311 42 25 611 برېښلیک: rsfaraz4@gmail.com

د چاپ حق له ژباړن سره خوندي دی.

لیکچر

4	سریزه
5	د لوژي پېژندنه
5	الف
20	ب
22	پ
28	ت
28	ټ
31	ج
32	چ
32	ډ
34	ر
35	ز
37	س
43	ف
45	ک
50	ګ
51	ل
52	م
56	ن
59	و
60	ه
63	ی

سريزه

«هغه ټول ويونه به را ټول کړم چې په لوژي (logy) پای ته رسېږي. یو، دوه ساعته وخت به ونیسي او بیا به یې د یوې مقالې په ډول کومې وېبپاڼې ته د خپرولو لپاره واستوم. ډېره گټه به وکړي. خوند به هم وکړي. نوی کار دی، تر دې دمخه چا نه دی کړی. ښه، نو راځه پیل یې کړه!»

دا هغه فکر وو چې د دې مقالې (چې اوس کتابګی دی) په پیل کې مې کړی وو، خو دغه فکر مې ناسم وو، نه په لوژي پای ته رسېدونکي ويونه دومره کم وو چې ما یې اټکل کړی وو، نه هم د وخت ما ټاکلې اندازه سمه وه او نه مقاله، مقاله پاتې شوه. دغه دی، څو ورځې (چې ما یو، دوه ساعته په نظر کې نیولي وو) وروسته یو کتابګی ترې جوړ شو.

د کتاب په هکله دوه خبرې خورا اړینې برېښي:

یو، په دې کتاب کې ټول (د لغت په اصله او ټوله معنا) هغه ويونه نه دي را اخیستل شوي چې په لوژي پای ته رسېږي، بلکې یوازې هغه را اخیستل شوي چې د یوه علم یا پوهې لپاره کارېږي او یا پخوا کارېدل.

دوه، په دې کتاب کې راغلي ټول علوم (یا لوژي) په رښتیني (فلسفي، اکاډمیکه، علمي، ساینسي...) معنا علوم نه دي، بلکې ځینې داسې هم پکې شته چې یوازې په عامیانه او طنزیه ډول کارېږي او ښايي د علم په توګه اصلاً وجود ونه لري؛ یا یوه اصطلاح پخوا د یوه علم لپاره کارېده، خو اوس ورته د نیولوجیزم له مخې یوه نوې کلمه جوړه شوې. راځئ نور به کتاب ولولو؛ خو د یادونې وړ ده چې د لا څېړنې او پلټنې لپاره مو انټرنټ، کتابتونونه او ښوونیز مرکزونه په هر ځای او هر وخت کې په خدمت کې دي.

ستاسو وړاندیزونو او نیوکو ته سترګې په لار

رحمت شاه فراز

د لوژي پېژندنه

د لوژي کلمې اصل په يوناني ژبه کې دی او په انگليسي ژبې کې د وروستاري په ډول کارېږي او د پوهې، پوهنې، علم، معرفت او داسې نورې معناوې ورکوي. په انگلش قاموس کې لوژي په لاندې ډول تعريف شوې: د زده کړې يوه څانگه؛ د يوه ځانگړي مضمون مطالعه او څېړنه.

په ياد قاموس کې د لوژي دوهمه معنا د وينا طرز، د خبرو کولو ډول او حکايت يا کيسه راغلې او لاندې څلور بېلگې يې ورکړې: الف) هاپللوژي ب) يولوژي ج) ټريلوژي د) اپولوژي - د بښنې په معنا.

د لوژيوکورنۍ

الف

۱. **اولوژي (oology):** هغه پوهه چې د مرغانو هگۍ څېړي. يا: د مرغانو په تېره بيا وحشي مرغانو د هگيو ټولونې بوختيا او مشغلې ته اولوژي ويل کېږي.

۲. **اکالوژي (acalogy):** هغه پوهه چې طبي درمل تر څېړنې لاندې نيسي.

۳. **ايکالوژي (ecology):** د بيالوژي هغه څانگه چې د ارگانيزمونو او د هغو د چاپېريال او په خپل منځ کې د ارگانيزمونو اړيکې تر څېړنې لاندې نيسي.

۴. **ايکالوژي (egology):** د هسرل په فلسفه کې هغه علم چې ايگو تر څېړنې لاندې نيسي.

۵. **اډولوژي (odology):** دغه کلمه د برينکرهوف جاکسون له خوا منځته راغلې او هغې پوهې ته ويل کېږي چې سرکونه او لارې تر څېړنې لاندې نيسي.

۶. **اورولوژي (orology):** هغه پوهه چې غرونه او د هغو منځته راتگ تر څېړنې لاندې نيسي، د اورولوژي په نوم يادېږي.

۷. **اوتالوژي (otology):** د طب هغه څانگه چې غوږونه، د غوږونو جوړښت، دنده او ناروغۍ تر څېړنې لاندې نيسي.

۸. **اوولوژي (ovology):** د طبيعي تاريخ هغه څانگه چې د هگيو منشا او دندې څېړي.

اغېزمنې کارونې لارې چارې تر څېړنې لاندې نيسي.

۱۶. اريالوژي (areology): د مريخ ساينسي مشاهدې او څېړنې ته اريالوژي ويل کېږي. يا په بل عبارت د مريخ جيولوژي ته اريالوژي ويل کېږي.

۱۷. اتمالوژي (atmology): د ساينس هغه څانګه چې د اوبيزو بخاراتو قوانين او پديدې تر څېړنې لاندې نيسي، د اتمالوژي په نوم يادېږي.

۱۸. اټالوژي (atulogy): د ځان څېړنې او مطالعې ته اټالوژي ويل کېږي. اټالوژي دوه نور تعريفونه هم لري:

يو، په ګرامرپوهنه کې د يوه لغت يا عبارت هغه خصوصيت ته ويل کېږي چې پخپله هغه لغت يا عبارت روښانه کوي.

دوهم ډېر عمومي تعريف يې دا دی چې د يوه نظر هغه وړتيا چې په خپل ځان يې پلي کړای شي، په دې معنا چې بېرته هغه مفهوم او نظريې ته ارجاع شي.

۱۹. اکسالوژي (auxology): د بيالوژي هغه څانګه چې د انسان فزيکي وده تر څېړنې لاندې نيسي يا په عموم کې ويلای شو چې هغه پوهه چې وده څېړي د اکسالوژي په نوم يادېږي.

۲۰. اکسيالوژي (auxiology): د ارزښتونو د منشا، فطرت، دندو، ډولونو او خپلمنځي اړيکو څېړنې ته اکسيالوژي ويل کېږي. په بل عبارت د ارزښتونو تيوري، اکسيالوژي بلل کېږي.

۹. ابيالوژي (abiology): د جيولوژي او ستورپوهنې په څېر علوم چې په ګډه ناژوندي او بې ساه موجودات تر څېړنې لاندې نيسي.

۱۰. اېسيالوژي (aceology): هغه پوهه چې درمل او يا درملنه څېړي.

۱۱. ارالوژي (aerology): د هوا او فضا (تشيال) څېړنې ته ارالوژي ويل کېږي. يا: د ميټريالوژي هغه څانګه چې د بالونونو، الوتکو او داسې نورو توکو په مرسته تشيال تر څېړنې او مشاهدې لاندې نيسي.

۱۲. اګرالوژي (agrology): هغه پوهې يا فن ته ويل کېږي چې کرهنه او زراعت تر څېړنې لاندې نيسي. د اګرالوژي يو پخوانی تعريف په دې ډول دی: د اګرانومي (له حيواناتو، نباتاتو او ځمکې څخه د ګټې اخيستنې پوهه) او ځمکپوهنې يوه فرعي څانګه چې د غوره حاصلاتو په خاطر پر کښتونو او کروندو باندې د ځمکنیو شرايطو اغېز تر څېړنې لاندې نيسي.

۱۳. الګالوژي (algology): د بوټپوهنې يا بوټاني هغه څانګه چې الجيان تر څېړنې لاندې نيسي.

۱۴. اپيالوژي (apiology): هغه پوهه چې د شاتو مچۍ او د شاتو جوړېدل تر څېړنې لاندې نيسي، د اپيالوژي په نوم يادېږي.

۱۵. ارکالوژي (arcology): ارکالوژي د ښار جوړونې يوه تيوري ده چې د پاولو سولري له خوا وړاندیز شوې. ارکالوژي د درې بعدي ودانيو ميتودونه او همدا رنگه د ساحې او سرچينو د

۲۸. ایونولوژي (aeonology): هغه پوهه چې په عرفاني او تصوفي میتودونو او روشونو کاینات څېړي.

۲۹. ایتیاولوژي (aetiology): هغه پوهه چې علتونه او اسباب تر څېړنې لاندې نیسي او په طب کې د ناروغیو پلټنې او څېړنې ته ایتیاولوژي ویل کېږي. همدا رنگه د یوې ناروغۍ د منشاء ساینسي توجیه او تشریح ته هم ایتیاولوژي ویل کېږي.

۳۰. اگریالوژي (agriology): هغه پوهه چې لرغوني، نالوستي یا وحشي کلچرونه او فرهنگونه څېړي.

۳۱. اندرالوژي (andrology): د طب هغه څانګه چې د نارینه وګړو ناروغۍ په تېره بیا هغه چې د نارینه وو تناسلي سیستم اغېزمنوي تر څېړنې لاندې نیسي.

۳۲. انیمالوژي (anemology): هغه پوهه چې د بادونو حرکت تر څېړنې لاندې نیسي.

۳۳. انجیالوژي (angiology): د اناټومي هغه څانګه چې د وینې مجرا او لمفونه مطالعه کوي.

۳۴. انتالوژي (anthology): هغه پوهه چې ګلان څېړي. یوه بله مشهوره معنا یې دا هم ده چې انتالوژي د ادبي پنځونو لکه شعرونو او لنډو کیسو کلکسیون ته هم ویل کېږي، په تېره بیا هغه کلکسیون چې د بېلا بېلو لیکوالو پنځونې پکې راټولې شوې وي.

۳۵. ارکلوژي (archeology): هغه پوهه چې لومړني اصول تر څېړنې لاندې نیسي.

۲۱. آیدالوژي (eidology): هغه پوهه چې ذهني تصورات یا شکلونه څېړي، د آیدالوژي په نوم یادېږي.

۲۲. ارګالوژي (ergology): هغه پوهه چې د کار یا کاري نقشو (پېټرن) فزیولوژیکي اغېزې او له کار څخه د راټوکېدلي فشار لاملونه تر څېړنې لاندې نیسي، د ارګالوژي په نوم یادېږي.

۲۳. ایتالوژي (ethology): ایتالوژي د زولوژي یوه څانګه ده او هغې پوهې ته ویل کېږي چې د انسانانو او حیواناتو چلندونه څېړي.

۲۴. ایډیالوژي (ideology): هغه پوهه چې د نظریاتو طبیعت او منشاء تر څېړنې لاندې نیسي، د ایډیالوژي په نوم یادېږي. د ایډیالوژي یوه ډېره مشهوره معنا دا ده چې ایډیالوژي هغې عقیدې، فلسفې او د باورونو یا اصولو مجموعې ته ویل کېږي چې په یوه وګړي یا ډلې پورې اړه ولري.

۲۵. انډالوژي (Indology): هغه پوهه چې په اکاډمیکو او ساینسي میتودونو د هند نیمه وچې کلچر، ژبې او تاریخ تر څېړنې لاندې نیسي.

۲۶. اکارالوژي (acarology): اکارالوژي د زولوژي یوه څانګه ده چې کوچني خزنده ګان لکه سپرۍ، غواګۍ او داسې نور تر څېړنې لاندې نیسي.

۲۷. اډنالوژي (adenology): د فزیولوژي یوه برخه چې د خصیو درملنه څېړي.

۴۴. اډوکالوژي (educology): د ښوونیزو پروسو په هکله هر اړخیزه پوهه چې په خپل ځان کې تیوریکي، فلسفي او انساني اړخونه رانغاړي.

۴۵. ایمیتالوژي (emetology): هغه پوهه چې د کانگو (قی کولو) لاملونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۴۶. ایروتولوژي (erotology): هغه پوهه چې جنسي محرک (انگېزه) او چلند تر څېړنې لاندې نیسي.

۴۷. ایتنالوژي (ethnology): د بشر پوهنې هغه څانګه چې بېلا بېل بشري کلترونه او فرهنګونه تر څېړنې او پرتلنې لاندې نیسي.

۴۸. اېتومولوژي (etymology): هغه پوهه چې د ژبو تاریخي پیدایښت او تکامل او دا چې په څه ډول یې د انفرادي لغتونو په بڼه پراختیا موندلې، تر څېړنې لاندې نیسي. یا په بل ډول، هغه پوهه چې د یوه لغت تاریخي سیر او منشاء مطالعه کوي.

۴۹. اکریډالوژي (acridology): هغه پوهه چې ملخان تر څېړنې لاندې نیسي.

۵۰. اکتینالوژي (actinology): هغه پوهه چې پر کیمیاوي موادو د رڼا اغېزې څېړي.

۵۱. افریکالوژي (Africology): هغه پوهه چې د نړۍ په کچه د افریقایي وګړو تاریخ او کلتور څېړي.

۵۲. اګاتالوژي (agathology): هغه پوهه یا تیوري چې ښه والی څېړي.

۳۶. ارکولوژي (archology): هغه پوهه چې د څیزونو منشاء یا سرچینې څېړي. دغه راز، هغه علم ته هم ویل کېږي چې دولتونه او حکومتونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۳۷. اریټالوژي (aretology): د اخلاقي فلسفې هغه څانګه چې فضیلت، د فضیلت فطرت او دا چې فضیلت څنګه ترلاسه کېږي، تر څېړنې لاندې نیسي.

۳۸. ارانیالوژي (araneology): هغه پوهه چې غڼه تر څېړنې لاندې نیسي.

۳۹. استرالوژي (astrology): هغه پوهه چې د ستورو د موقعیت له مخې د انساني چارو او طبیعي پدیدو په تړاو پېش بینی او وړاندوینه کوي.

۴۰. ایتيالوژي (ethiology): هغه پوهه چې الحاد تر څېړنې لاندې نیسي، د ایتيالوژي په نوم یادېږي.

۴۱. اټومولوژي (atomology): هغه پوهه چې اټومونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۴۲. آډیولوژي (audiology): هغه پوهه چې غږیز او صوتي سیستمونه او د هغو اړوند اختلالات (ګډوډۍ) تر څېړنې لاندې نیسي.

۴۳. بریوالوژي (brewology): هغه پوهه چې د یو څه، په تېره د بیرو (اوربشو اوبه) دم کول (اېشول) تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۱. ارترالوژي (arthrology): د اناټومي هغه څانګه چې بندونه (مفصلونه) مطالعه کوي.

۶۲. استاکولوژي (astacology): هغه پوهه چې چنګاښ (خرچنګ) څېړي.

۶۳. اټکالوژي (autecology): هغه پوهه چې فردي ارګانيزمونه يا انواع تر څېړنې لاندې نيسي او د ايکولوژي له دوو لويو فرعي څانګو څخه يوه څانګه ده.

۶۴. اکانتالوژي (acanthology): هغه پوهه چې ستون فقرات لرونکي موجودات تر څېړنې لاندې نيسي.

۶۵. اکسنتالوژي (accentology): هغه پوهه چې په سيستماتيک ډول لغوي يا عبارتي خج څېړي.

۶۶. اربنالوژي (urbanology): د ټولنپوهنې هغه څانګه چې په ښارونو او ښارګوټو کې د ژوند کولو پرابلمونه څېړي.

۶۷. الټرا مورفولوژي (ultramorphology): هغه پوهه چې د بيالوژيکو الټرا جوړښتونو (مايکروسکوپي جوړښتونو) مورفولوژي څېړي.

۶۸. اډيکټالوژي (addictology): هغه پوهه چې اعتياد يا روږدتيا څېړي.

۶۹. اېرو بيالوژي (aerobiology): هغه پوهه چې د هوايي بيالوژيکو موادو او موجوداتو خوږېدل څېړي، لکه د گل ګرده، سپورونه، کوچني ارګانيزمونه او يا ويروسونه.

۵۳. اګنيالوژي (agnoiology): د هغو شيانو پوهې ته ويل کېږي چې د پوهېدو وړ نه وي.

۵۴. اګناتالوژي (agnotology): هغه پوهه چې له کلتور څخه را ټوکېدلی جهالت يا تردید مطالعه کوي؛ په تېره بيا د ناکره او غولوونکو ساينسي معلوماتو د تشهير او خپرولو، څېړنه اګناتالوژي بلل کېږي.

۵۵. الکولوژي (alcoholology): هغه پوهه چې پر ژونديو موجوداتو، خلکو او يا ټولنيزو محيطونو د الکولو اغېزې تر څېړنې لاندې نيسي.

۵۶. امپيالوژي (ampelology): هغه پوهه چې د انگورو کر او توليد تر څېړنې لاندې نيسي.

۵۷. اېنجلالوژي (angelology): هغه پوهه چې پرښتې (ملايکې) څېړي.

۵۸. ارټيالوژي (arteology): ارټيالوژي هغه فکري سيستم دی چې پر هغو اخلاقي پديدو راڅرخي چې پر فضيلتونو او ښېګڼو بنا وي.

۵۹. اريستالوژي (aristology): هغه پوهه چې اشپزي او د خوړو خوړل څېړي او په خپل ځان کې د خوړو تيارول، ترکيبول او وړاندې کول رانغاړي او همدا رنگه هغه طرز او روش هم تر څېړنې لاندې نيسي چې له مخې يې بايد دغه خوراکونه د يو وخت په ډوډۍ کې يو ځای او ترکيب کړای شي.

۶۰. ارمينالوژي (aremnology): هغه پوهه چې د ارمني سيمې د وګړو کلتور او فرهنگ څېړي.

سیمه او یوه مهال کې د یوې ډلې په توګه ژوند کوي.

۸۱. ارکناالوژي (arachnology): هغه پوهه چې ارکنیدا څېړي.

۸۲. اړکیالوژي (archeology): هغه پوهه چې د تورنې او یا د پاتې شونو د تجزیې په مرسته لرغوني اثار مطالعه او تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۳. آرتیریاالوژي (arteriology): د انجیالوژي هغه څانګه چې د وینې شریانونه څېړي.

۸۴. اسیریاالوژي (Assyriology): هغه پوهه چې د لرغوني اشور ژبه او کلچر تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۵. ایکرینالوژي (eccrinology): هغه پوهه چې ترشحات او د خولو غدې تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۶. الکترالوژي (electrology): د فزیک هغه څانګه چې برېښنا او د هغې ځانګړنې څېړي.

۸۷. اېرامیکالوژي (aeromycology): هغه پوهه چې په هوا کې د فنجي سپورونو خورېدل څېړي.

۸۸. امفیبیاالوژي (amphibiology): هغه پوهه چې غبرګنډاګه حیوانات تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۹. انتراکالوژي (anthroecology): هغه پوهه چې د لرګیو د اناټومی له مخې هغه سکاره څېړي چې تر سوځېدو وروسته پاتې شوي وي.

۷۰. اېرو ایکالوژي (aeroecology): هغه پوهه چې د هوايي ارګانیزمونو ایکالوژي څېړي.

۷۱. اګریکالوژي (agaricology): هغه پوهه چې مرخېري تر څېړنې لاندې نیسي.

۷۲. اګروبیالوژي (agrobiology): هغه پوهه چې بوټیز (نباتي) ژوند او تغذیه مطالعه کوي.

۷۳. اګروایکالوژي (agroecology): هغه پوهه چې کرهڼیزه ایکالوژي څېړي.

۷۴. اګراسټالوژي (agrostology): هغه پوهه چې واښه څېړي.

۷۵. الیتیاالوژي (alethiology): د منطق هغه څانګه چې سم او ناسم (غلط او صحیح) څېړي.

۷۶. الرګالوژي (allergology): هغه پوهه چې د الرجیو لاملونه او درملنه تر څېړنې لاندې نیسي.

۷۷. انارکالوژي (anarchology): هغه پوهه چې انارشي څېړي.

۷۸. انټیکالوژي (anthecology): هغه پوهه چې د گلانونو او القاح کوونکو ترمنځ اړیکې او ارتباطات څېړي.

۷۹. افازیالوژي (aphasiology): افازیالوژي هغه ژبني پرابلمونه څېړي چې له ذهني اختلال څخه را پورته شوي وي.

۸۰. اکواریالوژي (aquariology): اکواریالوژي هغه اوبیز حیوانات او نباتات څېړي چې په یوه

محيط او اټوموسفير څخه وتلي حيوانات (مثلاً د يوې بلې سيارې حيوانات) مطالعه کوي.

۹۸. اکسيډنټالوژي (accidentology): هغه پوهه چې پېښې (حادثات)، په تېره بيا د نقلیه وسايطو حادثات، تر څېړنې لاندې نيسي.

۹۹. اکروپټالوژي (acropathology): هغه پوهه چې د لويو غړو يا د بدن د بهرنيو برخو (لاسونه، پښې او ...) ناروغۍ او رنځونه تر څېړنې لاندې نيسي.

۱۰۰. اکتينو بياالوژي (actinobiology): هغه پوهه چې پر ژونديو موجوداتو د وړانگو اغېزې څېړي.

۱۰۱. اېروليتالوژي (aerolithology): هغه پوهه چې شهاب ثاقب (اسماني کاني) څېړي.

۱۰۲. امريکنالوژي (Americanology): هغه پوهه چې امريکايي وگړي څېړي.

۱۰۳. انټرو زولوژي (anthrozoology): هغه پوهه چې د انسانانو او ژوو اړيکې او خپلمنځي تعامل تر څېړنې لاندې نيسي.

۱۰۴. استروتيولوژي (astrotheology): هغه تيولوژي (خدای پوهنه) چې د سماوي (علوي) مخلوقاتو پر مشاهده او څېړنه بنا وي.

۱۰۵. اډيکشنالوژي (addictionology): هغه پوهه چې روږدتيا (اعتیاد) او د هغې درملنه څېړي.

۹۰. انټراپولوژي (anthropology): هغه پوهه چې له علمي او ټولنيز اړخه انسانيت او انسان تر څېړنې لاندې نيسي او په اساسي ډول د ايتنوگرافي له ميتود څخه گټه اخلي.

۹۱. انټي تيولوژي (antitheology): هغه عقيدوي سيستم ته ويل کېږي چې له تيولوژي (خدای پوهنې) سره په ټکر کې وي.

۹۲. اپونيورالوژي (aponeurology): هغه پوهه چې اپونيورسونه تر څېړنې لاندې نيسي. اپونيورسونه هغې غشا ته ويل کېږي چې د بدن عضلات له يو بل سره او يا د بدن له نورو برخو، لکه پوستکي يا هډوکي، سره نښلوي.

۹۳. اربو ويرولوژي (arbovirology): هغه پوهه چې اربو ويروسونه تر څېړنې لاندې نيسي. اربو ويروسونه هغه ويروسونه دي چې د ارتوپودا فايلم د حيواناتو له خوا انتقالېږي.

۹۴. ارکانټالوژي (archontology): هغه پوهه چې تاريخي دفترونه او هغه خلک څېړي چې دغه دفترونه يې په واک کې وو.

۹۵. استروبيالوژي (astrobiology): هغه پوهه چې، د ځمکې په گډون، د کاینات په هره برخه کې ژوند مطالعه کوي.

۹۶. استرو جيولوژي (astrogeology): هغه پوهه چې د ستورو او د لمريز نظام د نورو اجسامو جوړښت او ترکيب تر څېړنې لاندې نيسي.

۹۷. استرو زولوژي (astrozoology): د زینالوژي هغه څانگه چې د ځمکې له فضا،

۱۱۶. اټوموسفیرالوژي (atmospherology): هغه پوهه چې د یوه ستوري (سیارې) اټوموسفیر څېړي.

۱۱۷. اګرومیتريالوژي (agrometeorology): د میتريالوژي هغه څانګه چې پر کرهنه د موسم او اقلیم اغېزې څېړي.

۱۱۸. انټروپوبیالوژي (anthropobiology): هغه پوهه چې له تکاملي او ارتقايي لیدلوري، د انسانانو، د انسان لرغوني انسان وزمه نیکونو او اړوند غیرانساني لومړنیو موجوداتو بیالوژیک او چلندي اړخونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۱۹. انټیمیتودولوژي (antimethodology): هغه پوهه چې له میتودولوژي سره ټکر لري او یا شته میتودولوژي سرچېه کوي او یا هم د هغې په خلاف اقدام کوي.

۱۲۰. استرسایزمولوژي (asterseismology): هغه پوهه چې د ستورو ساینزموولوژي څېړي. وګورئ: ساینزموولوژي.

۱۲۱. استروساینزموولوژي (astroseismology): هغه پوهه چې په ستورو کې د فشاري څپو ډېرېدل مطالعه کوي.

۱۲۲. استروټکنالوژي (astrotechnology): د ستورپوهنې اړوند ټکنالوژۍ د استروټکنالوژي په نوم یادېږي. د دې ټکنالوژۍ کارونه، تطبیق او زده کړه د استروټکنالوژي تر عنوان لاندې راځي.

۱۰۶. اېروپلینالوژي (aeroplology): هغه پوهه چې په فضا کې سپورونه او (د گلانو یا بوټو) ګردې څېړي.

۱۰۷. اګرومورفولوژي (agromorphology): هغه پوهه چې د زراعتي بوټو مورفولوژي څېړي.

۱۰۸. اګروټیکنالوژي (agrotechnology): هغه پوهه چې د کرهنې (زراعت) لپاره د عصري ټیکنالوژۍ کارونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۰۹. امپلیتود یالوژي (amplitudeology): د کوانټم فزیک هغه برخه چې د کوانټمي ذراتو د خپرېدو امپلیتود څېړي.

۱۱۰. انیسټیزیاالوژي (anesthesiology): هغه پوهه چې د بې هوښۍ درمل تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۱۲. ارکیوبیالوژي (archeobiology): هغه پوهه چې د ارکیالوژي (لرغونپوهنې) بیالوژیک اړخونه څېړي.

۱۱۳. ارکیوزولوژي (archeozoology): هغه پوهه چې د زمان په اوښتو د انسانانو او حیواناتو اړیکې څېړي.

۱۱۴. ارتروپوډالوژي (arthropodology): هغه پوهه چې ارتروپوډونه (د اړپودا فایلیم ژوي) څېړي.

۱۱۵. استرولیتالوژي (astrolithology): هغه پوهه چې شهاب سماوي څېړي.

۱۳۱. ارکیو ملاکالوژي (archeomalacology):
هغه پوهه چې په لرغونو ځایونو (اثارو) کې د
نرم تنانو پاتې شوني څېړي.

ارکیو ساینزموولوژي (archeoseismology): د
ارکیالوژي هغه څانګه چې لرغونې زلزلې څېړي.

۱۳۲. انټروپو مورفولوژي
(anthropomorphology): هغه پوهه چې
خدای ته د انساني صفاتو منسوبول څېړي. یا
دې عمل ته هم انټروپو مورفولوژي ویل کېږي.

۱۳۳. انټروپو سوماتولوژي
(anthroposomatology): د انساني بدن هر
اړخیزه یا ټولیزه پوهه د انټروپوسوماتولوژي په
نوم یادېږي چې په ځان کې اناتومي، فزیولوژي،
پتالوژي او داسې نورې څانګې رانغاړي.

۱۳۴. ایډافالوژي (edaphology): هغه پوهه
چې د ځمکې او بوټو ترمنځ اړیکې او کرنیز
فعالیتونه څېړي.

۱۳۵. ایجیپتالوژي (Egyptology): هغه پوهه
چې لرغونۍ مصر څېړي.

۱۳۶. امبریالوژي (embryology): هغه پوهه
چې جنین څېړي.

۱۳۷. امینالوژي (emmenology): هغه پوهه
چې د ښځینه انسانانو او حیواناتو میاشتنۍ
ناروغي (حیض) څېړي.

۱۳۸. انټرالوژي (enterology): هغه پوهه چې
کولمې څېړي.

۱۲۳. استوفزیالوژي (aesthophysiology):
هغه پوهه چې د اعصابو د فعالیتونو په برخه
کې حس تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۲۴. اناتوموپتالوژي (anatomopathology):
د پتالوژي اناتوميکه څېړنه د اناتوموپتالوژي په
نوم یادېږي.

۱۲۵. ارکیوهایدرولوژي (archeohydrology):
هغه پوهه چې لرغونې هایډرولوژي څېړي.
وګورئ: هایډرولوژي.

۱۲۶. استیرو ساینزمو لوژي
(asteroseismology): هغه پوهه چې د ستورو
نوسان (اهتزاز) مطالعه کوي.

۱۲۷. استیرو ارکیالوژي (astroarcheology):
هغه پوهه چې د ارکیالوژیکو میتودونو په اساس
ستوري څېړي؛ د ستورپوهنې ارکیالوژي.

۱۲۸. استیرو میتیريالوژي
(astrometeorology): هغه پوهه چې د هوا
حالاتو د وړاندوینې لپاره د استیرولوژي کارونه
تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۲۹. اګري بايو ټکنالوژي
(agribiotechnology): هغه پوهه چې د
کرهڼې لپاره د بايوټکنالوژي کارونه تر څېړنې
لاندې نیسي.

۱۳۰. انټروپو سوشیالوژي
(anthroposociology): هغه پوهه چې یو
بشري نسل له بشرپوهنیزې او ټولنپوهنیزې
زاوې څېړي تر څو پر نورو خلکو د یوې ځانګړې
ډلې لوړاوی ثابت کړای شي.

۱۳۹. انټومولوژي (entomology): هغه پوهه
حشرات څېړي.

۱۴۰. انزايمولوژي (enzymology): د ساينس
هغه څانګه چې انزايمونه مطالعه کوي.

۱۴۱. ايسکپالوژي (escapology): هغه پوهه يا
هنر چې له يوه بندښت، لکه پري يا زولنو، څخه
تېښته يا ځان ازادول څېړي.

۱۴۲. اسکیمالوژي (Eskimology): هغه پوهه
چې د اسکیمو سيمې خلک او ژبه څېړي.

۱۴۳. ايونتالوژي (eventology): د احصايې
هغه څانګه چې ناڅاپي او مبهمې پېښې څېړي.

۱۴۴. اکسوبيالوژي (exobiology): د بيالوژي
هغه څانګه چې د يوې بلې ځمکې ژوندي
موجودات څېړي.

۱۴۵. انډيمالوژي (endemiology): هغه پوهه
چې بومي حالات څېړي.

۱۴۶. انټروپالوژي (entropology): هغه پوهه
چې داسې انساني کړنې څېړي چې په يوه ټولنيز
سيستم کې لويو بې نظميو او اختلالونو ته لاره
هواروي.

۱۴۷. اسکتالوژي (eschatology): هغه پوهه
چې اخري وختونه - د نړۍ پای يا قيامت - تر
څېړنې لاندې نيسي او په تېره په اسلامي او
عيسوي تيولوژۍ کې د مسيح ع دوهم ځلې
راتګ، د محشر ورځ او داسې نور اړخونه څېړي.
د مرګ څېړنې ته هم اسکتالوژي ويل کېږي.

۱۴۸. اټروسکالوژي (Etruscology): هغه پوهه
چې د اټرويا (په اټالوي ټاپو وزمه کې يو لرغونی
هېواد) کلتور او تمدن څېړي.

۱۴۹. اکليسالوژي (ecclesiology): د تيولوژي
هغه څانګه چې د يوې کلیسا عقايد، رولونه او
داسې نور څېړي. يا: هغه پوهه چې د کليساوو
ودانول او سينگارول څېړي.

۱۵۰. ايکوپتالوژي (eccopathology): هغه
پوهه چې پر ناروغيو د چاپېريال (محيط) اغېز
څېړي.

۱۵۱. ايموشنالوژي (emotionlogy): هغه
پوهه چې احساسات/جذبات څېړي. يا: د خپلو
احساساتو په اړه د يو ډله خلکو د تفکر او تکلم
طرز ته هم ويل کېږي.

۱۵۲. انيګمتالوژي (enigmatology): هغه
پوهه چې معماوې څېړي.

۱۵۳. اپډيميالوژي (epidemiology): هغه
پوهه چې د ناروغيو، ويروسونو، افکارو او داسې
نورو خپرېدل او کنټرول څېړي.

۱۵۴. اپيلېتالوژي (epileptology): د
عصبپوهنې هغه څانګه چې د مرګي ناروغۍ
څېړي.

۱۵۵. اپيستمالوژي (epistemology): د
فلسفې هغه څانګه چې پوهه څېړي. يا: د
پوهنې تيوري د اپيستمالوژي په نوم يادېږي او
دا پوښتنې ځوابوي چې: پوهه څه شی ده؟ پوهه
څنګه ترلاسه کېږي؟ خلک پر څه شي پوهېږي؟
پخپله پوهه څنګه پوه شو؟

۱۵۶. ایتنو بیالوژي (ethnobiology): هغه پوهه چې د نباتاتو، حیواناتو او انساني کلچرونو ترمنځ اړیکې څېړي.

۱۵۷. ایتنو زولوژي (ethnozoology): هغه پوهه چې د تېرو او اوسنیو انساني کلچرونو او حیواناتو ترمنځ خپلمنځي اړیکې څېړي.

۱۵۸. اکساکرینالوژي (exocrinology): هغه پوهه چې خارجي ترشحات څېړي.

۱۵۹. اکسومونولوژي (exomoonology): هغه پوهه چې اکسومونونه څېړي. اکسومون هغې سپوږمۍ ته ویل کېږي چې زموږ له لمریز نظام څخه بهر وي.

۱۶۰. ایکو ایمونولوژي (ecoimmunology): د ایمونولوژي، ایکولوژیک تطبیق یا کارونې ته ایکوایمونولوژي ویل کېږي. وگورئ: ایمونولوژي.

۱۶۱. ایکومورفولوژي (ecomorphology): هغه پوهه چې د ارگانیزمونو پر مورفولوژي د چاپېریال اغېزې څېړي.

۱۶۲. ایکوموزیکالوژي (ecomusicology): هغه پوهه چې په ایکولوژي او طبیعي چاپېریال پورې اړوند طبیعت، کلچر او موسیقي تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۶۳. ایکونامیکالوژي (economicology): هغه پوهه چې د اقتصاد او ایکولوژي خپلمنځي تړاو څېړي.

۱۶۴. ایکوفزیالوژي (ecophysiology): هغه پوهه چې د یوه ارگانیزم د فزیولوژۍ او د هغه د چاپېریال ترمنځ اړیکې څېړي.

۱۶۵. ایکوسایکالوژي (ecopsychology): د ارواپوهنې هغه بڼه چې د ټولنې پر ځای له طبیعي نړۍ سره مخلوط شوې وي یا پر طبیعي نړۍ بحث کوي.

۱۶۶. ایکوټکنالوژي (ecotechnology): هغې ټکنالوژۍ ته ویل کېږي چې ایکوسیستم ته گټوره وي او زیان نه ورته رسوي.

۱۶۷. انسيفالولوژي (encephalology): هغه پوهه چې مغز، د مغزو جوړښت او دندې تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۶۸. انډوکراینولوژي (endocrinology): هغه پوهه چې د انساني جسم د انډوکراین غدې، د دغو غدو له خوا تولید شوي هورمونونه او د هغو اړوند اختلالاتو تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۶۹. اسپرانتالوژي (Esperantology): هغه پوهه چې اسپرانتو ژبه څېړي. اسپرانتو هغه نړیواله کمکي (مرستندویه) ژبه ده چې اېل. اېل. زامنهوف ډیزاین کړې او له هند-اروپایي ژبو لکه انګلش، فرانسوي، جرمني، ایتالوي، اسپانوي، روسي څخه یې الهام اخیستی او خپل جلا ګرامري ترکیبات، مشتقات او داسې نور اړخونه لري.

۱۷۰. ایتنوپیدالوژي (ethnopedology): هغه پوهه چې د خاوري بومي (سیمه ییزه) پوهه څېړي.

۱۸۰. ایتنو سایکالوژي (ethnopsychology): هغه پوهه چې داسې ارواپوهنیز مفاهیم څېړي چې د بېلا بېلو پرگنو په منځ کې شتون لري.

۱۸۱. اکسانتیماتولوژي (exanthematology): هغه پوهه چې اکسانتم (یو ډول خارش چې معمولاً په ماشومانو کې لیدل کېږي) څېړي.

۱۸۲. ایکو جیو مورفولوژي (ecogeomorphology): هغه پوهه چې د ایکولوژي او جیومورفولوژي ترمنځ اړیکې څېړي.

۱۸۳. ایتنوپرایماتولوژي (ethnoprimatology): هغه پوهه چې د انسانانو او نورو لومړنیو موجوداتو ترمنځ اړیکې څېړي.

۱۸۴. الکترو کارډیالوژي (electrocardiology): هغه پوهه چې د زړه برقي فعالیت څېړي.

۱۸۵. الکتروفزیالوژي (electrophysiology): د فزیولوژي هغه څانګه چې د ارګانیزمونو برقي فعالیت څېړي.

۱۸۶. الکتروتکنالوژي (electrotechnology): د برقي ټکنالوژي او انجینرۍ ترکیب ته الکترو ټکنالوژي ویل کېږي.

۱۸۷. ایتنو فارماکولوژي (ethnopharmacology): هغه پوهه چې توکمیزې ډلې، د هغو روغتیا او دا چې د هغوی روغتیا د دوی له فزیکي عادتونو او درمل جوړونې او کارونې سره څنګه تړاو خوري، تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۷۱. ایتوپتالوژي (etiopathology): هغه پوهه چې د یوې پتالوژۍ لامل څېړي یا تشخیصوي.

۱۷۲. اکسومورفولوژي (exomorphology): هغه پوهه چې خارجي مورفولوژي څېړي.

۱۷۳. الکتروبیالوژي (electrobiology): هغه پوهه چې د بیالوژیکو ارګانیزمونو په واسطه د برېښنا تولید او کارونه څېړي.

۱۷۴. اکسوپلانتالوژي (exoplanetology): هغه پوهه چې هغه سیارې څېړي چې زموږ له لمریز نظام څخه دباندې شتون لري.

۱۷۵. ایکو اپیدمیالوژي (ecoepidemiology): هغه پوهه چې پر روغتیا ایکولوژیکې اغېزې څېړي.

۱۷۶. الکتروهیالوژي (electroheology): هغه پوهه چې د مادې پر رهاالوژیکو خواصو د برېښنايي ساحو اغېزې څېړي. وګورئ: رهاالوژي.

۱۷۷. امبریوپتالوژي (embryopathology): هغه پوهه چې د جنین ناروغۍ څېړي.

۱۷۸. ایتنو انټومولوژي (enthoentomology): د انټومولوژي (حشره پوهنې) هغه څانګه چې د خلکو او حشراتو ترمنځ تعامل څېړي.

۱۷۹. ایتنو موزیکالوژي (ethnomusicology): هغه پوهه چې کلچر او موسیقي څېړي. یا: هغه پوهه چې موسیقي او له کلچر سره د موسیقي تړاو څېړي.

۲۰۱. ایمونو ایکالوژي (immunoecology): هغه پوهه چې د ایمونولوژي او ایکالوژي تعامل څېړي.

۲۰۲. انفوډیمیاالوژي (infodemiology): د اپیدیمیاالوژي هغه څانګه چې په هغه کې د انټرنټ له لارې ډاټا (خام معلومات) ترلاسه کېږي.

۲۰۳. انسټرکټالوژي (instructology): د ښوونې هغه څانګه چې په هغه کې لارښوونه د علم او پوهې د لېږد لپاره کارول کېږي.

۲۰۴. ایمونوسرالوژي (immunoserology): د سرالوژي هغه څانګه چې دفاعي غبرګون مطالعه کوي. وګورئ: سرالوژي.

۲۰۵. ایمونو ویروالوژي (immunovirology): هغه پوهه چې د ویروسونو او دفاعي سیستم تر منځ تعامل څېړي.

۲۰۶. انټرا کرینولوژي (intracrinology): هغه پوهه چې انټراکراین هورمونونه او د هغو اړوند رنځونه څېړي.

۲۰۷. اکتیو ټاکسیکالوژي (ichthiotoxicology): هغه پوهه چې هغه زهر څېړي چې په کبانو کې موندل کېږي.

۲۰۸. ایمونو واکسینالوژي (immunovaccinology): د واکسین موندنې په ډګر کې له ایمونولوژي څخه ګټه اخیستنه د ایمونو واکسینالوژي په نوم یادېږي.

۱۸۹. ایاترالوژي (iatrology): د طب علم ته ایاترالوژي ویل کېږي.

۱۹۰. ایماګالوژي (imagology): هغه پوهه چې په ادب او داسې نورو ډګرونو کې کلتوري کلېشي (سټروټایپونه) څېړي.

۱۹۱. آیرینالوژي (irenology): هغه پوهه چې سوله څېړي؛ سوله پوهنه.

۱۹۲. آیریسالوژي (irisology): هغه پوهه چې د زنبق بوټي کر څېړي.

۱۹۳. ایامټالوژي (iamatology): هغه پوهه چې درملنه څېړي.

۱۹۴. ایمونولوژي (immunology): د طب هغه څانګه چې د بدن دفاعي سیستم څېړي.

۱۹۵. اسلامولوژي (Islamology): هغه پوهه چې اسلام تر څېړنې لاندې نیسي.

۱۹۶. اکتیالوژي (ichthyology): د زولوژي هغه څانګه چې ماهیان (کبان) څېړي.

۱۹۷. ایډیوبیالوژي (idiobiology): هغه پوهه چې بیالوژیک فرد څېړي.

۱۹۸. انسکټالوژي (insectology): هغه پوهه چې حشرات څېړي.

۱۹۹. امپلنټالوژي (implantology): هغه پوهه چې د غاښونو تعویض (بدلول) څېړي.

۲۰۰. انفکټیالوژي (infectiology): هغه پوهه چې د ناروغیو سرایت (انفکشن) څېړي.

۲۱۶. افيالوژي (ophiology): هغه پوهه چې ماران څېري. افيالوژي د هرپتالوژي يوه څانګه ده. وګورئ: هرپتالوژي.

۲۱۷. ارتالوژي (orthology): صحيح تکلم او يا د لغتونو سمه کارونه د ارتالوژي په نوم يادېږي.

۲۱۸. استيالوژي (osteology): هغه پوهه چې د هډوکو پتالوژي او مورفولوژي څېري.

۲۱۹. اوشنالوژي (oceanology): هغه پوهه چې بحرونه څېري.

۲۲۰. اډنتولوژي (odontology): هغه پوهه چې د غاښونو جوړښت او وده څېري. يا: د غاښپوهنې هغه څانګه چې د غاښونو ګډوډۍ څېري.

۲۲۱. اونيرالوژي (oneirology): هغه پوهه چې خوبونه او د هغو تعبير څېري.

۲۲۲. ارګنالوژي (organology): هغه پوهه چې د نباتاتو او ژوو غړي څېري. يا: د تاريخ، کلتور او پنځېدو له مخې د موسيقي آلاتو څېړنه د ارګنالوژي په نوم يادېږي.

۲۲۳. اوريژمالوژي (orismology): هغه پوهه چې تخنیکي اصطلاحات څېري؛ ترمينالوژي.

۲۲۴. اوريکتالوژي (oryctology): هغه پوهه چې له ځمکې څخه را کيندل شوي شيان او همدا رنگه منرالونه او فاسيلونه څېري.

۲۲۵. اولفکتالوژي (olfactology): د بوی کيمياوي څېړنه اولفکتالوژي بلل کېږي.

۲۰۸. انفارمېشن ټکنالوژي (information technology): هغه پوهه چې کمپيوټري سيستمونه او کاريالونه تر څېړنې لاندې نيسي؛ معلوماتي ټکنالوژي.

يا: د کمپيوټري سيستمونو او کاريالونو د جوړولو چارې ته هم ويل کېږي.

يا: د يوه سازمان د کمپيوټرپوهنې څانګه د معلوماتي ټکنالوژي په نوم يادېږي.

۲۰۹. اوينالوژي (oenology): هغه پوهه چې شراب او شراب جوړونه څېري.

۲۱۰. اويکالوژي (oikology): هغه پوهه چې کورونه (ودانۍ) او کور (کورنۍ، غړي)، په تېره د هغو روغتيايي شرايط تر څېړنې لاندې نيسي.

۲۱۱. اونکالوژي (oncology): د طب هغه څانګه چې تومورونه، د هغو جوړېدل، تشخيص، درملنه او مخنيوی څېري.

۲۱۲. انتالوژي (ontology): د ميتافزيک هغه څانګه چې د وجود يا هغو شيانو چې موجود وي، طبيعت او اساسي ځانګړنې څېري؛ وجودپوهه.

۲۱۳. اپتالوژي (optology): هغه پوهه چې ديد (نظر) څېري؛ ديد پوهنه.

۲۱۴. آسمالوژي (osmology): هغه پوهه چې بويونه څېري.

۲۱۵. اکلالوژي (ochlology): د خلکو د ګڼه ګوڼې (رش کش) ارواپوهنه د اکلالوژي په نوم يادېږي.

۲۳۷. ارتوپترالوژي (orthopterology): هغه پوهه چې ارتوپترا څېړي.

۲۳۸. استیوپتالوژي (osteopathology): هغه پوهه چې د هډوکو پتالوژي څېړي.

۲۳۹. اوتولپرنگالوژي (otolaryngology): هغه پوهه چې د غوږ، پوزې او ستوني ناروغۍ څېړي.

۲۴۰. اونیکوپتالوژي (onychopathology): هغه پوهه چې د نکانو ناروغۍ څېړي.

۲۴۱. اورنیتیکنالوژي (ornithichnology): د علم هغه څانګه چې د مرغانو د پښو فوسيلي چاپ/نښه څېړي.

۲۴۲. استیو ایمونولوژي (osteimmunology): هغه پوهه چې د اسکلبټ او دفاعي سیستم ترمنځ اړیکې څېړي.

۲۴۳. استیوارکیالوژي (osteoeachaeology): هغه پوهه چې په لرغونو اثارو کې انساني پاتې شوني څېړي.

۲۴۴. افتملوپتالوژي (ophthalmopathology): هغه پوهه چې د سترګو ناروغۍ څېړي.

۲۴۵. اوتو لېرنګو هینګالوژي (otolaryngohingology): هغه پوهه چې د غوږ، پوزې او ستوني ناروغۍ څېړي.

۲۲۶. اونکوبیالوژي (oncobiology): د سرطان بیالوژي ته انکوبیالوژي ویل کېږي.

۲۲۷. اونوماتولوژي (onomatology): هغه پوهه چې د نومونو منشاء څېړي.

۲۲۸. ارکیدالوژي (orchidology): هغه پوهه چې بڼونه (د گلونو باغونه) څېړي.

۲۲۹. اورنیتالوژي (ornithology): د زولوژي هغه څانګه چې په ساینسي ډول مرغان څېړي.

۲۳۰. اونوماسیولوژي (onomasiology): د لکسیکالوژي هغه څانګه چې نومونه او مفاهیم څېړي.

۲۳۱. اوپیلیونالوژي (opilionology): هغه پوهه چې درمندګر څېړي.

۲۳۲. اوتوپتالوژي (otopathology): هغه پوهه چې د غوږونو ناروغۍ څېړي.

۲۳۳. اوتو رینولوژي (otorhinology): هغه پوهه چې غوږ او پوزه (او د هغو ناروغۍ) څېړي.

۲۳۴. افتممالوژي (ophthalmology): هغه پوهه چې د سترګو اناتومي، دندې، ناروغۍ او درملنه څېړي.

۲۳۵. اوسفریسالوژي (osphresiology): هغه پوهه چې بویونه څېړي.

۲۳۶. اپتوفزیالوژي (optophysiology): هغه پوهه چې د رڼا فزیالوژي څېړي.

ب

۲۴۶. بیاالوژي (biology): هغه پوهه چې ژوند او ژوندۍ ماده څېړي.

۲۴۷. بارولوژي (barology): هغه پوهه چې وزن يا د ثقل مرکز څېړي.

۲۴۸. باتالوژي (batology): هغه پوهه چې په ساينسي ميتودونو د روبس گل تر څېړنې لاندې نيسي.

۲۴۹. بايناالوژي (binology): بايناالوژي هغې بوختيا يا فعاليت ته ويل کېږي چې د نامتو څېرو او عامو خلکو په هکله د معلوماتو د لاسته راوړلو په خاطر د هغو ځخلنۍ (کثافت دانۍ) توشپل کېږي او بيا لاسته راغلي معلومات په کوچنيو ورځپاڼو کې خپرېږي. د يادونې وړ ده چې دغه فعاليت له اخلاقي پلوه تر پوښتنې لاندې دی.

۲۵۰. بويالوژي (boyology): د يوه نارينه زلمي (هېلک) څېړنې يا ساينسي ازمايښت ته بويالوژي ويل کېږي.

۲۵۱. برايالوژي (bryology): د برايوفايټس څېړنې ته برايالوژي ويل کېږي. برايوفايټس هغو بوټو ته ويل کېږي چې رگونه يا مجرا نه لري، مثلاً د کاني گل يا موسه.

۲۵۲. بوگالوژي (bugology): هغه پوهه چې حشرات څېړي، د بوگالوژي په نوم يادېږي.

۲۵۳. بورسالوژي (bursalogy): هغه پوهه چې بورس تر څېړنې لاندې نيسي. بورس يوه ښويه ماده ده چې په هغه ځای کې شتون لري چې د يوې عضلې او هډوکي سولېدل پېښېږي او د دواړو حرکتې سطحو ترمنځ د اصطکاک کچه کموي.

۲۵۴. بالنيولوژي (balneology): هغه پوهه چې حمامونه او لمبېدل (غسل کول) تر څېړنې لاندې نيسي، په ځانگړي ډول هغه غسل چې د درملنې په خاطر ترسره کېږي.

۲۵۵. باريالوژي (barriology): هغه پوهه چې حجروي خنډونه (بندښتونه) څېړي.

۲۵۶. باتمالوژي (bathmology): هغه پوهه چې په يوه ډسکورس کې د تعامل درجې او يا د ژبني خود ارجاعي پوړونه تر څېړنې لاندې نيسي.

۲۵۷. ببليالوژي (bibliology): هغه پوهه چې د کتابونو او د چاپ د فن تاريخ تر څېړنې لاندې نيسي. بل تعريف يې په دې ډول دی: هغه پوهه چې بايبلې ادبيات (بايبل او د عيسويت نور کتابونه) تر څېړنې لاندې نيسي.

۲۵۸. بايو ايکالوژي (bioecology): هغه پوهه چې د ايکالوژي بياالوژيک اړخونه څېړي.

۲۵۹. بوتانولوژي (botanology): هغه پوهه چې بوټي (نباتات) څېړي. د بوټاني په نوم هم يادېږي.

۲۶۰. براکيلوژي (brachylogy): هغه پوهه چې د لغتونو د حذف (غورځن) بېلا بېل حالتونه

۲۶۹. بکتیریاالوژي (bacteriology): هغه پوهه چې په عمومي ډول بکتیریا او په تېره د رنځونو او کرهڼې په باب یې تر څېړنې لاندې نیسي.

۲۷۰. بارامینالوژي (baraminology): هغه پوهه چې د بایبلي عقیدې له مخې د ارګانیزمونو ډلبندي څېړي او یا د همدې عقیدې پر اساس د موجوداتو ډلبندي ترسره کوي. په لنډ ډول ویلای شو چې د مخلوقاتو مطالعې ته بارامینالوژي ویل کېږي.

۲۷۱. بایوکونولوژي (biocoenology): هغه پوهه چې بایکونوس څېړي. بایکونوس د هغو ارګانیزمونو ټولنې ته ویل کېږي چې یو طبیعي ایکالوژیک واحد جوړوي.

۲۷۲. بایوپتالوژي (biopathology): د بدن د غړو، تومورونو او ورته بیاالوژیکو جوړښتونو پتالوژي (د ناروغیو پوهه/رنځپوهنه) د بایوپتالوژي په نوم یادېږي.

۲۷۳. بایوسوشیالوژي (biosociology): وګورئ: سوشوبیالوژي.

۲۷۴. براکتالوژي (bracketology): هغه پوهه چې د لوبو د پایلې وړاندوینه او تجزیه څېړي او یا د لوبو د پایلې په هکله وړاندوینه کوي.

۲۷۵. بایوکرونولوژي (biochronology): هغه پوهه چې د تیرو د فاسیلونو د شننې له لارې د هغو نېټې ټاکي.

۲۷۶. بایو فزیالوژي (biophysiology): بیاالوژیکي فزیالوژۍ ته بایوفزیالوژي ویل کېږي.

څېړي چې په دې کې د هغو لغتونو حذف او له منځه هم وړل هم راځي چې په یوه عبارت کې د پوهېدو وړ وي، لکه په انگلش ژبه کې له «good morning» څخه د good کلمې غورځول.

۲۶۱. برانتالوژي (brontology): هغه پوهه چې تندر څېړي.

۲۶۲. بودالوژي (Buddhology): هغه پوهه چې بودا او یا بودیزم تر څېړنې لاندې نیسي.

۲۶۳. بفیالوژي (Buffyology): هغه پوهه چې ((Buffy the Vampire Slayer)) ټلويزوني سریال په علمي او اکاډمیکو میتودونو تر څېړنې لاندې نیسي.

۲۶۴. بیرستالوژي (berestology): هغه پوهه چې د ونې په پوټکي لیکل شوې خطي نسخې مطالعه کوي.

۲۶۵. بایورهلوژي (biorheology): هغه پوهه چې د بیاالوژیکو موادو جریان (بېډا) او ویجاړتیا څېړي.

۲۶۶. بایو ټیپالوژي (biotypology): بایو ټیپالوژي هغه حیوانات څېړي چې مشابه جینوټایپ ولري.

۲۶۷. بروماتولوژي (bromatology): هغه پوهه چې خواړه څېړي.

۲۶۸. بټنالوژي (buttonology): هغه پوهه چې د جامو تڼۍ (بټنونه) څېړي.

۲۸۳. بایو انترپولوژی (bioanthropology):
بیالوژیکي انترپولوژی ته بایوانترپولوژی ویل
کېږي.

۲۸۴. بایو جیو مورفولوژی (biogeomorphology):
هغه پوهه چې د
ځمکې او ارګانیزمونو تر منځ تعامل تر څېړنې
لاندې نیسي.

۲۸۵. بایو نانو ټکنالوژي (bionanotechnology):
هغه پوهه چې د
نانوټکنالوژۍ لپاره د بیالوژي کارونه او تطبیق
څېړي.

۲۸۶. بایو مایکرو میټریالوژي (biomicroeteorology):
هغه پوهه چې د
کوچنۍ کچې موسمي سیستمونه څېړي چې تر
شا یې یو بیالوژیک لامل لاس ولري. د مثال په
ډول هغه سیستم چې د ونو د زیاتې پراختیا له
کبله رامنځته کېږي.

پ

۲۸۷. پیدالوژي (pedology): د خاورې پوهنې
هغه څانګه چې خاوره د طبیعي سیستمونو د
یوه جز په توګه څېړي او یا د خاورې پیدایښت
او ډلبندي مطالعه کوي.

۲۸۹. پینالوژي (penology): هغه پوهه چې د
سزا او همدا رنگه د جرم د مخنیوي لپاره منل
شوې او پلان شوې پروسې څېړي.

۲۷۷. بایوسایکالوژي (biopsychology):
بیالوژیکي ارواپوهنې ته بایوسکایلوژي ویل
کېږي.

۲۷۸. بایوسپیلیالوژي (biospeleology): د
هغو ارګانیزمونو بیالوژي چې په سمڅو کې ژوند
کوي.

۲۷۹. بایوټکنالوژي (biotechnology): په
صنعتي، زراعتي، طبي او نورو ټکنالوژیکو
مواردو کې د ژونديو موجوداتو (په تېره مایکرو
موجوداتو) کارونه د بایوټکنالوژي په نوم
یادېږي.

دغه راز، د ژونديو موجوداتو د علومو د څېړنې
او مطالعې لپاره د انجینرۍ او ټکنالوژۍ اصول
او میتودونو پلي کول د بایوټکنالوژي یوه برخه
ه.

د تعریف په توګه ویلای شو چې بایوټکنالوژي د
پورته یادو ټولو اړخونو څېړنې او شننې ته ویل
کېږي.

۲۸۰. بایوارکیالوژي (bioarcheology): وګورئ:
اسټي ارکیالوژي.

۲۸۱. بایوکلیماتالوژي (bioclimatology): د
ساینس هغه پوهنګڼتیايي څانګه چې د
موسمونو د ترتیب له مخې د بایوسفیر او
ځکمنې اټوموسفیر ترمنځ اړیکې څېړي.

۲۸۲. بایومیټریالوژي (biometeorology):
هغه پوهه چې د اټوموسفیري شرایطو (موسم)
او ژونديو موجوداتو ترمنځ اړیکې څېړي.

۳۰۰. پلوتالوژي (plutology): هغه پوهه چې شتمني څېړي.

۳۰۱. پورنالوژي (pornology): هغه پوهه چې جنسي اړيکې (جماع) څېړي. يا: د جنسي اړيکو په تړاو لوڅو ليکنو ته هم ويل کېږي.

۳۰۲. پروټالوژي (protology): د تيولوژي هغه څانګه چې منشاوې (سرچينې) او لومړني شيان تر څېړنې لاندې نيسي.

۳۰۳. پنالوژي (punnology): له لغتونو سره د لوبېدو هنر يا فعاليت د پنالوژي په نوم يادېږي.

۳۰۴. پيرګالوژي (pyrgology): هغه پوهه چې مينارونه څېړي.

۳۰۵. پاپيرالوژي (papyrology): هغه پوهه چې پر پاپيروس ليکلي لرغوني متنونه څېړي.

۳۰۶. پاسيمالوژي (pasimology): د افهام او تفهيم لپاره د بدني حرکتونو استفاده (کارونه) د پاسيمالوژي په نوم يادېږي.

۳۰۷. پېټريالوژي (patriology): د عيسوي تيولوژۍ يوه څانګه چې خدای - ازلي پلار، څېړي.

۳۰۸. پيسټيالوژي (pisteology): هغه پوهه چې ايمان څېړي.

۳۰۹. نيومالوژي (pneumology): هغه پوهه چې تنفسي سيستم او غړي يې څېړي.

۳۱۰. پوګونولوژي (pogonology): هغه پوهه چې ډيره څېړي.

۲۹۰. پومولوژي (pomology): هغه پوهه چې مېوه او د مېوې کر څېړي.

۲۹۱. پوسالوژي (posology): هغه پوهه چې د درملو کارونه / ډوسونه او په تېره د دقيقو نسخو تشخيص څېړي.

۲۹۲. پيرالوژي (pyrology): هغه پوهه چې د تودوخې يا لمبې اغېزې، چې ډېر کله په چاودېدونکو موادو او کيمياوي مرکباتو پورې اړه لري، تر څېړنې لاندې نيسي.

۲۹۳. پانتالوژي (pantology): د بشري علومو ټولو څانګو ته يوه سيستماتيکه کتنه يا د نړيوالو معلوماتو يوه پنځونه د پانتالوژي په نوم يادېږي.

۲۹۴. پاليالوژي (paleology): هغه پوهه چې لرغوني وختونه يا لرغوني شيان څېړي.

۲۹۵. پتالوژي (pathology): د طب هغه څانګه چې د ناروغي طبيعت، د هغې علتونه، پروسې، وده او پايلې څېړي.

۲۹۶. پاټرالوژي (patrology): هغه پوهه چې د کليسا د پاپانو ژوند او کارونه څېړي.

۲۹۷. پيسټالوژي (pestology): هغه پوهه چې وباوې څېړي.

۲۹۸. پيټرالوژي (petrology): هغه پوهه چې د تېرو منشاء، ترکيب او ساختمان څېړي.

۲۹۹. پيمپالوژي (pimpology): هغه پوهه چې دلالي يا دلال کېدل څېړي.

۳۲۲. پرسونالوژي (personology): د شخصيتي ارواپوهنې هغه تيوري چې هېنري موري او نورو ورته وده ورکړه.

۳۲۳. پيښيالوژي (piphilology): د يوې بوختيا په توگه د پای (رياضيکي عدد/سمبول) د شمېرو په يادو زده کول د پيښيالوژي په نوم يادېږي.

۳۲۴. پيسکټالوژي (piscatology): هغه پوهه چې کب نيونه څېړي.

۳۲۵. پلانيټالوژي (planetology): هغه پوهه چې ستوري، ستوريز سيستمونه او لمريز نظام څېړي.

۳۲۶. پرايمټالوژي (primatology): د زولوژي هغه څانگه چې پرايمېټونه (اوليه موجودات) څېړي.

۳۲۷. پولمونولوژي (pulmonology): د طب هغه څانگه چې د سږو او تنفسي جهاز ناروغۍ څېړي.

۳۲۸. پايروباليوژي (pyroballogy): هغه پوهه چې توپونه څېړي.

۳۲۹. پالتيالوژي (palaetiology): هغه پوهه چې د علت و معلول د قانون په اساس د ځمکې تېر حالات او بدلونونه څېړي.

۳۳۰. پاليوبيالوژي (paleobiology): د بيالوژي هغه څانگه چې د نباتاتو او حيواناتو فاسيلونه څېړي.

۳۳۱. پاليويکالوژي (paleoecology): هغه پوهه چې د لرغوني تېرمهال ايکالوژي څېړي.

۳۱۱. پولمالوژي (polemology): هغه پوهه چې بشري نښتې او جگړې څېړي.

۳۱۲. پوليتالوژي (politology): د ټولنيزو علومو هغه څانگه چې د سياست، سياسي سيستمونو او سياسي چلن وړاندوينه، تجزيه، سپړنه او تيوري څېړي.

۳۱۳. پونرالوژي (ponerology): هغه پوهه چې بدې / شر څېړي.

۳۱۴. پوتامولوژي (potamology): هغه پوهه چې سيندونه څېړي.

۳۱۵. پراکسيالوژي (praxeology): هغه پوهه چې انساني کړه وړه يا چلن څېړي.

۳۱۶. پراکټالوژي (proctology): د طب هغه څانگه چې مقعد او اړوندې برخې يې څېړي.

۳۱۷. پوسيالوژي (pussyology): هغه پوهه چې پيشوگانې څېړي.

۳۱۸. پايراتولوژي (pyretology): هغه پوهه چې تبې څېړي.

۳۱۹. پانتيالوژي (pantheology): د تيولوژي هغه سيستم چې ټولو اديانو ته په خپله غېږه کې ځای ورکوي؛ د تيولوژي ټوليز سيستم ته هم ويل کېږي.

۳۲۰. پارابيالوژي (parabiology): هغه پوهه چې بيالوژيک پارا نورمال فعاليتونه څېړي.

۳۲۱. پېرميالوژي (paremiology): هغه پوهه چې متلونه څېړي.

۳۴۱. پروتوزولوژي (protozoology): هغه پوهه چې پروتوزوا څېړي.

۳۴۲. پيرميډالوژي (pyramidology): هغه پوهه چې اهرامونه څېړي، خو د تاريخي يا لرغونپوهنيز ليدلوري پر ځای ماوراء الطبيعي يا د عصر جديد ليدلوری کاروي.

۳۴۳. پانکريټالوژي (pancreatology): هغه پوهه چې د پانکراس غده څېړي.

۳۴۴. پراسوپونالوژي (prosoponology): د ماسکونو غونډولو او ډلبندۍ ته پراسوپونالوژي ويل کېږي.

۳۴۵. پرو-وربيالوژي (proverbiology): هغه پوهه چې متلونه څېړي.

۳۴۶. پاليو آکسي لالوژي (palaeoxylology): هغه پوهه چې فاسيلي لرگي، که تېره شوي وي يا نه، تر څېړنې لاندې نيسي.

۳۴۷. پاليونيورالوژي (paleoneurology): هغه پوهه چې د له منځه تلليو حيواناتو عصبي سيستم څېړي.

۳۴۸. پاليوپټالوژي (paleopathology): هغه پوهه چې لرغوني ناروغۍ څېړي.

۳۴۹. پاليوفايکالوژي (paleophycology): د پاليونتالوژي هغه څانګه چې فاسيلي الجي څېړي.

۳۵۰. پاليو فايټالوژي (paleophytology): وګورۍ: پاليوبوټاني.

۳۳۲. پاليوجيولوژي (paleogeology): په لرغوني تېر مهال کې د يوه خاص ځای ايکالوژي ته پاليوجيولوژي ويل کېږي.

۳۳۳. پاليوبوټاني (paleobotany): د پاليونتالوژي هغه څانګه چې نباتي فاسيلونه څېړي.

۳۳۴. پاليوانټالوژي (paleontology): هغه پوهه چې د ماقبل التاريخ يا جيولوژيکو وختونو ژوندي موجودات، په تېره هغه چې د فاسيلونو په ډول پاتې وي، تر څېړنې لاندې نيسي.

۳۳۵. پاليوزولوژي (paleozoology): د زولوژي هغه څانګه چې فاسيلونه څېړي.

۳۳۶. پارډاکسالوژي (paradoxology): د پارډاکسونو کارونې ته پارډاکسالوژي ويل کېږي.

۳۳۷. پارسيټالوژي (parasitology): هغه پوهه چې پرازيتونه څېړي.

۳۳۸. پاتوبيالوژي (pathobiology): د بيالوژي هغه څانګه چې پټالوژي څېړي او د طبي اړخونو پر ځای ډېر ټينګار يې پر بيالوژيکو مواردو وي.

۳۳۹. پرنيټالوژي (perinatology): د قابلګي هغه څانګه چې د کړکېچن زېږون پر طبي او عملياتي مديريت تمرکز کوي.

۳۴۰. پي اېچ تيسيالوژي (phthisiology): هغه پوهه چې د سږي توبرکلوز، د هغه درملنه او ساتنه څېړي.

۳۵۹. پولي گلاتالوژي (polyglottology): د ډېرو ژبو کارونه د پولي گلاتالوژي په نوم يادېږي.

۳۶۰. پرابلمتالوژي (problematology): د فلسفې هغه بڼه چې پر پوښتلو (questioning) ولاړه ده.

۳۶۱. سایکاتوپالوژي (psychotopology): د خای رواني بعد؛ د یو چا پر ذهني او احساساتي حالت د فزیکي چاپیریال اغېز د سایکاتوپالوژي په نوم يادېږي.

۳۶۲. پېډوسایکالوژي (paedopsychology): هغه پوهه چې د ماشوم او/یا نوزېږي د ذهن (یا اروا چې اوس نه کارېږي) طبیعت، کار کولو طرز او وده تر څېړنې لاندې نیسي؛ د ماشوم ارواپوهنه.

یا: د ماشوم د ذهن یا اروا سیستماتیکه څېړنه یا تیوریکه شننه د پېډوسایکالوژي په نوم يادېږي.

۳۶۳. پاليوهايدرالوژي (palaeohydrology): هغه پوهه چې لرغوني سیندونه او نور اوبیز خواص څېړي.

۳۶۴. پاليوماستالوژي (palaeomastology): وگورئ: پاليومامالوژي.

۳۶۵. پاليوکرونولوژي (paleochronology): ماقبل التاريخ کرونولوژي د پاليوکرونولوژي په نوم يادېږي.

۳۵۱. پاليو راډیولوژي (paleoradiology): د لرغونو پاتې شونو او اثارو د څېړنې لپاره د عصري راډیولوژیکو تخنیکونو کارونه د پاليو راډیولوژي په نوم يادېږي.

۳۵۲. پاراسایکالوژي (parapsychology): د هغه څه پوهه چې تر دمگرۍ نه شي تشریح کېدای؛ رواني یا ماوراء الطبیعي پدیدې، لکه ټيلي پاتي او ارواوې.

۳۵۳. پېډو مورفولوژي (pedomorphology): د خاورې مورفولوژي (جوړښت/بڼې) ته پېډو مورفولوژي ویل کېږي.

۳۵۴. پیریوډانتالوژي (periodontology): پیریوډانتیک؛ هغه پوهه چې د غاښونو حمایتوي جوړښتونه - ژامې، وورۍ، هډوکۍ، سیمنټم - او هغه شرایط او رنځونه څېړي چې پر غاښونو اغېز کوي.

۳۵۵. فوتو پتالوژي (photopathology): د پتالوژي هغه څانګه چې هغه ناروغۍ څېړي چې رڼا ته د ظاهرېدو له امله پيدا شوې وي.

۳۵۶. فایټولیتالوژي (phytolithology): هغه پوهه چې فاسیلي نباتات څېړي؛ پالیوبوټاني؛ پالیوفایټالوژي.

۳۵۷. فایټوپتالوژي (phytopathology): هغه پوهه چې د نباتاتو ناروغۍ څېړي؛ نباتي پتالوژي.

۳۵۸. فایټوسوشیالوژي (phytosociology): هغه پوهه چې د نباتي ټولنو ایکالوژي، ډلبندي او خپرېدل څېړي.

۳۷۴. پاليو انټروپولوژي
(paleoanthropology): هغه پوهه چې
لرغوني انساني پاتې شوني څېړي.

۳۷۵. پاليو اپيډميالوژي
(paleoepidmeiology): هغه پوهه چې له
اپيډميالوژيک اړخه د لرغونو وختونو ناروغۍ
څېړي.

۳۷۶. پوسټ-فينامينالوژي
(postphenomenology): د فينامينالوژي نوې
بڼه چې موخه يې د ذهن گرايي يا موضوعيت
پر محدوديتونو برلاستيا ده.

۳۷۷. پاليو هيستوپتالوژي
(paleohistopathology): هغه پوهه چې د
لرغونو ناروغيو هيستوپتالوژي څېړي.

۳۷۸. پاتو نيورو فزيالوژي
(pathoneurophysiology): د ناروغۍ
نيوروفزيالوژي ته پاتو نيورو فزيالوژي ويل
کېږي.

۳۷۹. پاتولوژيکال هيستالوژي (pathological
histology): هغه پوهه چې د ژوندي موجود
ناروغه نسجونه څېړي. (د نورمال هيستالوژي پر
خلاف، چې روغ نسجونه څېړي).

۳۶۶. پاليوفزيالوژي (paleophysiology): هغه
پوهه چې د حيواني فزيالوژي ارتقايي (تکاملي)
اساس څېړي.

۳۶۷. پاليو اورنټالوژي (paleoornithology):
د پاليونټالوژي هغه څانگه چې فاسيلي مرغان
څېړي.

۳۶۸. پاتو مورفولوژي (pathomorphology):
هغه پوهه چې د يوه پاتولوژيک حالت
مورفولوژي څېړي.

۳۶۹. پاتو فزيالوژي (pathophysiology):
هغه پوهه چې په ناروغۍ او ټپ (زخم) پورې
تړلي فزيولوژيک بهيرونه څېړي.

۳۷۰. پاترونوموتالوژي (patronomatology):
د علم هغه څانگه چې شخصي نومونه او د هغو
منشاء څېړي؛ د پاترونوميکونو څېړنه.

۳۷۱. پايکورنا ويرولوژي (picornavirology):
هغه پوهه چې پايکورنا ويروسونه څېړي.
پايکورنا هغه ويروسونه دي چې ډېری يې
سرايت کوونکي او د پوليو، د پښې و خولې
ناروغۍ او د ټوخلي بېلا بېل ډولونه او د داسې
نورو ناروغيو لامل گرځي.

۳۷۲. ټايلوکرونولوژي (ptilochronology):
هغه پوهه چې د غذايي حالت د يوه انډيکس
په توگه د وزرونو د ودې فيصدي څېړي.

۳۷۳. پاليوکلیماتالوژي (palaeoclimatology):
هغه پوهه چې د ځمکې ماقبل التاريخ اقليم
څېړي.

ت

۳۸۰. تیاالوژي (thealogy): هغه پوهه چې له فيمينستي لیدلوري خداينه يا بُخينه خدای تر خپرنې لاندې نيسي.

۳۸۱. تيولوژي (theology): هغه پوهه چې خدای (ازلي خدای)، يو خدای، يا خدايان او په ټوله کې د دين رښتينولي تر خپرنې لاندې نيسي.

۳۸۲. تيريالوژي (thereology): تيراپيوټکس؛ د ناروغيو درملنه؛ يا د شفا (درملنې) پوهې ته تيريالوژي ويل کېږي.

۳۸۳. ترمالوژي (thermology): هغه پوهه چې تودوخه خپري.

۳۸۴. ټيبېتالوژي (Tibetology): هغه پوهه چې ټبت، د دې سيمې تاريخ او کلچر خپري.

۳۸۵. تاناطولوژي (thanatology): هغه پوهه چې مړينه او په مرگ پورې تړلي موارد، او همدا رنگه په مرض الموت اخته وگړي او د هغه د کورنۍ اړتياوې تر خپرنې لاندې نيسي.

۳۸۶. تيماتالوژي (thematology): هغه پوهه چې په ادبياتو، په تېره له جيوگرافیک اړخه تقسيم شوي، کلچر کې تيمونه (themes) خپري.

۳۸۷. تريپسالوژي (threpsology): د تغذيې گروهې ته تريپسالوژي ويل کېږي.

۳۸۸. تاماتولوژي (thaumatology): هغه پوهه چې معجزې خپري.

۳۸۹. ترماتالوژي (thermatology): د درمان پوهنې هغه څانگه چې د درملنې لپاره د تودوخې کارونه خپري.

۳۹۰. تريماتالوژي (thremmatology): هغه پوهه چې د بوټو او ژوو تکثير او تناسل خپري.

۳۹۱. تيوريوگنالوژي (theriogenology): د وترنري طب هغه څانگه چې تناسل خپري.

۳۹۲. تيو تاناطولوژي (theothanatology): د هغه فکر يو لړ فلسفي او تيولوژيکي موندنې چې ښايي خدای مړ وي.

ټ

۳۹۳. ټاکسيکو پتالوژي (toxicopathology): هغه پوهه چې په هغو حجراتو، نسجونو او غړو کې جوړښتي او عملياتي بدلونونه خپري چې په زهرو يا زهرجنو موادو ککړ وي.

۳۹۴. ټرانسپلانټالوژي (transplantology): د طب هغه څانگه چې د غړو په بدلولو (يا تعويض الاعضاء) کې ښکېل مسايل خپري.

۳۹۵. ټاکسيکو فارماکولوژي (toxicopharmacology): د زهري موادو فارماکولوژي ته ټاکسيکو فارماکولوژي ويل کېږي.

۳۹۶. ټرانسلاتالوژي (translatology): وگورئ: ټراډکټالوژي.

عناصر هم ورسره مل وي. ډېره عامه اصطلاح ورته د ژباړې مطالعات يا ترانسلاټالوژي کارېږي.

۴۰۶. ترانزيتالوژي (transitology): هغه پوهه چې له يوه سياسي رژيم څخه بل سياسي رژيم ته د بدلون (اوښتلو) بهير څېړي.

۴۰۷. ټراماټالوژي (traumatology): د طب هغه څانګه چې د ټراما تشخيص او درملنه څېړي.

۴۰۸. ټيلي پتالوژي (telepathology): د ټيلي کمونیکېشن له لارې د ناروغۍ تشخيص د ټيلي پتالوژي په نوم يادېږي؛ لږ رنځپوهه.

۴۰۹. ټيلي سايزمولوژي (teleseismology): د سايزمولوژي هغه څانګه چې د لرې واټن سايزمي پېښې څېړي يا ثبتوي.

۴۱۰. ټونو مورفولوژي (tonomorphology): هغه پوهه چې ټوني جوړښت څېړي.

۴۱۱. ټايپوکرونولوژي (typochronology): د شيانو د ټولګي په يو ډول کې کرونولوژيک توپير د ټايپوکرونولوژي په نوم يادېږي.

۴۱۲. ټيلي ډرماټالوژي (tele dermatology): د پوستکي په حالتونو او تومورونو پورې اړوند طبي معلوماتو د لېږد لپاره د ټيلي کمونیکېشن ټکنالوژۍ کارونه د ټيلي ډرماټالوژي په نوم يادېږي.

۴۱۳. ټريکالوژي (trichology): هغه پوهه چې وېښتان تر څېړنې لاندې نيسي.

۳۹۷. ټنگوسالوژي (Tungusology): هغه پوهه چې ټنگوسي ژبې څېړي.

۳۹۸. ټين ټينالوژي (tintinlogy): هغه پوهه چې د The Adventures of Tintin سريال په اکاډميکه زمينه کې تر څېړنې لاندې نيسي.

۳۹۹. ټوپوبيالوژي (topobiology): هغه پوهه چې بيالوژيکې بڼې (شکلونه) څېړي.

۴۰۰. ټکنیکالوژي (technicology): وګورئ: ټکنالوژي.

۴۰۱. ټيمپسټالوژي (tempestology): هغه پوهه چې سايکلونونه، هريکن توپانونه او ورته ستر واقعات څېړي.

۴۰۲. ټيمبرالوژي (timbrology): هغه پوهه چې مهرونه څېړي. د مهرونو غونډولو ته هم ويل کېږي.

۴۰۳. ټاکسيکالوژي (toxicology): د فارماکولوژي هغه څانګه چې د زهرونو او مسموم کولو طبيعت، اغېزه، تشخيص او درملنه څېړي.

۴۰۴. ټولکينالوژي (Tolkienology): هغه پوهه چې د برتانوي ليکوال جې. آر. آر. ټولکين پنځونې او کارونه څېړي.

۴۰۵. ټراډکټالوژي (traductology): هغه پوهه چې د ژباړې او ترجمانۍ تيوري او عمل، په تېره په يوه اکاډميکه زمينه کې تر څېړنې لاندې نيسي، داسې چې د ټولنيزو او انساني علومو

۴۲۴. ټونولوژي (tonology): هغه پوهه چې په انساني ژبو کې غاړه (ټون) څېړي.

۴۲۵. ټوپولوژي (topology): د رياضياتو هغه څانګه چې د يوه هندسي شکل يا جامد هغه ځانګړنې څېړي چې په کښلو، کړولو او نورو ورته حالتونو بدلون نه خوري.

۴۲۶. ټاکسولوژي (toxology): هغه پوهه چې توپونه او د توپونو د ګوزارولو مسير/خط څېړي.

۴۲۷. ټايپولوژي (typology): هغه پوهه چې سمبوليکه ښودنه، په تېره د مذهبي متنونو منشا او معنا تر څېړنې لاندې نيسي. يا: د مشترکو ځانګړنو له مخې د يو شي د ډولونو سيستماتيکه ډلبندي د ټايپولوژي په نوم يادېږي.

۴۲۸. ټاسالوژي (tassology): ټاسيوګرافي؛ د چايو د پاڼو يا قهوې د ذراتو په مټ فال ښودنه يا وړاندوينه کول.

۴۲۹. ټيلياولوژي (teleology): هغه پوهه چې د طبيعي پېښو موخه او ډيزاين څېړي.

۴۳۰. ټروپالوژي (tropology): د اخلاقي او نورو معناوو د استنباط لپاره د يوه مذهبي متن يا بلې پنځونې تعبير د ټروپالوژي په نوم يادېږي.

۴۳۱. ټرکالوژي (Turkology): هغه پوهه چې د ترکيې د وګړو ژبې، تاريخ او کلتور څېړي.

۴۳۲. ټيپټالوژي (typtology): هغه پوهه چې د ارواوو د استحضار په ځای کې د ارواوو له خوا توليد شوي کړپند غږونه څېړي.

۴۱۴. ټروفالوژي (trophology): هغه پوهه چې تغذيه څېړي.

۴۱۵. ټايفلولوژي (typhlology): هغه پوهه چې ړوندوالی (نابينايي) څېړي.

۴۱۶. ټانګوتالوژي (Tangutology): هغه پوهه چې د ټانګوټ سيمې خلک، کلچر او ژبه څېړي.

۴۱۷. ټلماتالوژي (telmatology): هغه پوهه چې لمدۀ يا زيمناکه ځمکه څېړي.

۴۱۸. ټرمينالوژي (terminology): د اصطلاحاتو هغه ډله چې په تجارت، هنر، ساينس او داسې نورو برخو کې کارېږي. يا: د اصطلاحاتو عقيدې ته هم ويل کېږي. يا: هغه پوهه چې اصطلاحات څېړي.

۴۱۹. ټرمونولوژي (terminology): وګورئ: ټرمينالوژي.

۴۲۰. ټاکالوژي (ptochology): هغه پوهه چې نېستي (فقر) څېړي.

۴۲۱. ټاکسالوژي (taxology): ټاکسونومي؛ هغه پوهه يا تخنيک چې د ډلبندۍ لپاره کارول کېږي. يا: هغه پوهه چې د ارګانيزمونو موندنه، سپړنه، ډلبندۍ او نومونه څېړي.

۴۲۲. ټايډولوژي (tidology): هغه پوهه چې مد و جزر څېړي.

۴۲۳. ټوکولوژي (tocology): د طب هغه څانګه چې زېږون (د ماشوم حمل) څېړي.

۴۳۳. ټکنالوژي (technology): د عملي مقاصدو لپاره د علم تنظیم او ترتیب ته ټکنالوژي ویل کېږي. یا: ټولې بېلا بېلې او کار وړ ټکنالوژۍ چې یوه کلچر یا خلکو پنځولې وي.

ج

۴۳۴. جیولوژي: هغه پوهه چې د ځمکې (یا نورو ستورو) جوړښت، د هغو منشاء او رامنځته کېدل څېړي. دغه راز، د یوې سیمې جغرافیوي جوړښت ته هم ویل کېږي.

۴۳۵. جیمولوژي: هغه پوهه چې گرانییه ملغلرې او تیرې څېړي.

۴۳۶. جیمینالوژي (geminology): هغه پوهه چې غبرګوني (وروڼه/خویندې) څېړي.

۴۳۷. جینیالوژي (genealogy): هغه پوهه چې نسب څېړي. د شجرې یا نسب نامې جوړولو ته هم جینیالوژي ویل کېږي. نسب پوهنه / علم الانساب.

۴۳۸. جینکالوژي (genecology): د ایکالوژي هغه څانګه چې په بېلا بېلو محیطونو کې جنیتیک توپیرونه څېړي.

۴۳۹. جیوبیالوژي (geobiology): هغه پوهه چې له جیولوژي او بیالوژي څخه ترکیب شوې.

۴۴۰. جیوایکالوژي (geoecology): هغه پوهه چې له جیولوژي او بیالوژي څخه ترکیب شوې.

۴۴۱. جیراتالوژي (geratology): هغه پوهه چې د لوړ عمر کسان، د هغو ناروغۍ او په زړښت پورې تړلي نور موارد څېړي.

۴۴۲. جیپسیالوژي (gypsiology): هغه پوهه چې د جتانو ژوند او کلچر څېړي.

۴۴۳. جینسیالوژي (genesiology): هغه پوهه چې تناسل څېړي.

۴۴۴. جیرنټالوژي (gerontology): هغه پوهه چې د زاړه عمر خلک یا پخپله د زړښت پروسه څېړي. یا: هغه پوهه چې د عمر خوړلو کسانو پرابلمونه څېړي.

۴۴۵. جایګنټالوژي (gigantology): هغه پوهه چې بلاوې (دېبان) څېړي.

۴۴۶. جیومایتالوژي (geomythology): د هغو خرافاتو څېړنه چې په حیولوژیکو ځانګړنو او پېښو پورې اړوند وي.

۴۴۷. جینتلیالوژي (genethlialogy): د نو زېږي ماشوم د برخلیک او تقدیر وړاندوینه کول د جینتلیالوژي په نوم یادېږي.

۴۴۸. جیوکرونولوژي (geochronology): د تیږو او کابو د نېټو ټاکلو پوهې ته جیوکرونولوژي ویل کېږي.

۴۴۹. جیومورفولوژي (geomorphology): هغه پوهه چې ځمکېنې (landforms) لکه غر، دره، سیند...، د هغو ډلبندې، منشاء، رغېدنه او تاریخ تر څېړنې لاندې نیسي.

۴۵۸. چبسالوژي (chessology): هغه پوهه چې چېس (شطرنج) څېړي.

۴۵۹. چېرالوژي (chierology): هغه پوهه چې د گوتو په استفاده د تورو او لغتونو ښودنه تر څېړنې لاندې نيسي.

۴۶۰. چيروپ ترالوژي (chiropterology): هغه پوهه چې اسمانڅکالي څېړي.

ډ

۴۶۱. ډاټالوژي (datalog): هغه پوهه چې کمپيوټر څېړي، د ډاټالوژي په نوم يادېږي. يا کمپيوټرپوهنې ته ډاټالوژي هم ويل کېږي.

۴۶۲. ډوسالوژي (dosology): هغه پوهه چې د درملو نسخه يا د درملو د مصرف اندازه څېړي.

۴۶۳. ډيسمالوژي (desmology): د اناټومي هغه څانگه چې پله تر څېړنې لاندې نيسي.

۴۶۴. ډايابولوژي (diabology): هغه پوهه چې له ديني اړخه شيطان يا ابليس تر څېړنې لاندې نيسي.

۴۶۵. ډيکالوژي (dickology): هغه پوهه چې د نارينه تناسلي غړی تر څېړنې لاندې نيسي.

۴۶۷. ډپسالوژي (dipsology): هغه پوهه چې د الکولي څښاکونو لپاره تنده تر څېړنې لاندې نيسي.

۴۵۰. جیوفزیالوژي (geophysics): هغه پوهه چې د ځمکې پر سر د ژونديو موجوداتو تعامل څېړي او پر دې فرضيې بنا ده چې ځمکه پخپله د يوازيني ژوندي ارگانيزم په توگه فعاليت کوي.

۴۵۱. جینالوژي (jineology): د فيمنستي نظريې هغه مکتب چې په کردستان کې يې بېلا بېلو چپي گوندونو ملاتړ کړ.

۴۵۲. جکستالوژي (juxtology): هغه پوهه چې په ادب کې د متن او معنا مجاورت (نږدېکت) څېړي.

۴۵۳. جاپانالوژي (Japanology): هغه پوهه چې جاپان، د جاپان ژبه، کلچر او تاريخ تر څېړنې لاندې نيسي.

۴۵۴. جوسيفالوژي (Josephology): هغه پوهه چې د سېنټ جوسيف (يوسف) تيولوژي څېړي.

چ

۴۵۵. چيرولوژي (cherology): د اشاروي ژبو لپاره د غږپوهنې يا فونولوژۍ معادله پوهه ده.

۴۵۶. چايرولوژي (chirology): هغه پوهه چې د ورغوي لوستنه څېړي.

۴۵۷. چيزالوژي (cheesology): هغه پوهه چې پنير څېړي.

۴۶۸. ډراکالوژي (dracology): هغه پوهه چې
ښاماران څېړي.

۴۶۹. ډلتیالوژي (deltiology): هغه پوهه چې
پوستي کارتونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۴۷۰. ډیمنالوژي (demonology): هغه پوهه
چې بلاگانې، په تېره بیا هغه منترونه او
طلسمونه چې د هغو د را بللو او کنټرول لپاره
پکارېږي، تر څېړنې لاندې نیسي.

۴۷۱. ډندرالوژي (dendrology): هغه پوهه
چې ونې او نور لرگین بوټي څېړي.

۴۷۲. ډیونټالوژي (deontology): د اخلاقیاتو
هغه څانګه چې د یوه کار د اخلاقي دریځ
قضاوت د ټولنیزو قوانینو او ارزښتونو له مخې
کوي او د هغه کار ذاتي ښه والی یا پایلې په پام
کې نه نیسي.

۴۷۳. ډاکټیلالوژي (dactylogy): هغه پوهه
چې د افکارو د تبادلي لپاره د ګوتو او لاسونو
کارونه، په تېره بیا د یوه کون وګړي له لوري د
لاسونو او ګوتو حرکات تر څېړنې لاندې نیسي.

۴۷۳. ډیفیکټالوژي (defectology): هغه پوهه
چې د معلولو ماشومانو روزل مطالعه کوي او د
هغه روزنیز سیستم لپاره هم کارول کېږي چې
ښوونکي یې د معلولو ماشومانو د روزنې لپاره
کاروي.

۴۷۴. ډرمټالوژي (dermatology): هغه پوهه
چې پوستکي او د پوستکي ناروغۍ څېړي.

۴۷۵. ډایابټالوژي (diabetology): هغه پوهه
چې د شکر تشخیص او درملنه تر څېړنې لاندې
نیسي.

۴۷۶. ډایانویالوژي (dianoiology): هغه پوهه
چې ذهني او عقلي وړتیاوې څېړي.

۴۷۷. ډیپټرالوژي (dipterology): هغه پوهه
چې مچان څېړي.

۴۷۸. ډراګنالوژي (dragnology): هغه پوهه
چې ښاماران څېړي.

۴۷۹. ډایلنالوژي (Dylanology): هغه پوهه
چې د باب ډایلن موسیقي او سندري څېړي.

۴۸۰. ډاکټیلیالوژي (dactyliology): د
ارکیالوژي هغه څانګه چې د غميو (ملغرو)
تورنه څېړي. یا: د ارکیالوژي هغه څانګه چې
ګوټمۍ (ګوټې) څېړي.

۴۸۱. ډلفینالوژي (delphinology): هغه پوهه
چې ډولفینونه څېړي.

۴۸۲. ډایاکانیالوژي (diaconiology): هغه
پوهه چې دفترونه او د یوې ځانګړې کلیسا
اداري تشکیل (سلسه مراتب) څېړي.

۴۸۳. ډایالکټالوژي (dialectology): هغه پوهه
چې لهجې (ګردودونه) څېړي.

۴۸۴. ډیستیلیالوژي (dysteleology): هغه
پوهه چې د حیواناتو او نباتاتو هغه غړي څېړي
چې په ظاهره بې دندې او بې ګټې ښکاري.

ر

۴۹۲. ریالوژي (rheology): د فزیک هغه څانګه چې د مادې جریان او ویجاړتیا (deformation) څېړي.

۴۹۳. رونالوژي (runology): هغه پوهه چې روڼیک الفبا، د هغو کتیبې (لاسي نسخې) او تاریخ څېړي.

۴۹۴. راډیولوژي (radiology): د تشخیص او درملنې لپاره راډیو اکتیف مواد کارول د راډیولوژي په نوم یادېږي.

۴۹۵. رینالوژي (rhinology): هغه پوهه چې پوزه څېړي.

۴۹۶. ریزالوژي (rhizology): هغه پوهه چې نباتي رینې څېړي.

۴۹۷. رمپالوژي (rumpology): هغه وړتیا چې له مخې یې د یوه کس د کوناټو د ځانګړنو د لوستلو له لارې د هغه د راتلونکي وړاندوینه کېدای شي.

۴۹۸. ریتینالوژي (retinology): هغه پوهه چې د سترګې شبکیه څېړي.

۴۹۹. ریفلکسالوژي (reflexology): هغه پوهه چې ساده او پیچلي غبرګونونه څېړي.

۵۰۰. ریپرالوژي (Ripperology): هغه پوهه چې جېک ریپر نومي قاتل څېړي. نوموړی د نولسمې پېړۍ په وروستیو وختونو کې د لندن د

۴۸۵. ډاینوسارولوژي (dinosaurology): د پالیانتالوژي هغه څانګه چې ډایناسورونه مطالعه کوي.

۴۸۶. ډیپلوماتالوژي (diplomatology): هغه پوهه چې ډیپلوماسي، چارټرونه، سیاسي نظریات او داسې نور څېړي.

۴۸۷. ډاکومنټالوژي (documentology): هغه پوهه چې د معلوماتو ثبت او اخذ تر څېړنې لاندې نیسي. یا: هغه پوهه چې تاریخي اسناد او معلومات څېړي.

۴۸۸. ډونهانګالوژي (Dunhaungology): هغه پوهه چې د چین «ډونهانګ» ښار څېړي، په تېره بیا د دې ښار پر کلتوري او تاریخي میراث څېړي کوي.

۴۸۹. ډیسمورفولوژي (dysmorphology): هغه پوهه چې ارثي (جنیټیک) عوارض څېړي، په تېره پیدایشي عیبونه.

۴۹۰. ډرمټوپتالوژي (dermatopathology): هغه پوهه چې په مایکروسکوپي کچه د پوستکي ناروغۍ څېړي.

۴۹۱. ډرمټو اونیریالوژي (dermatovenereology): هغه پوهه چې په پوستکي باندې د هغې ناروغۍ اغېزې څېړي چې په جنسي ډول انتقال شوې وي.

۵۰۸. رادیو مورفولوژی (radiomorphology):
د رادیو ستورو (او نورو ورته رادیو سرچینو)
مورفولوژی ته رادیو مورفولوژی ویل کېږي.

۵۰۹. رادیو ټکنالوژی (radiotechnology):
هغه ټکنالوژی چې په خپل ځان کې رادیويي
خپې او رادیو کمونیکېشن رانغاړي.

۵۱۰. رادیو ټاکسیکالوژی (radiotoxicology):
هغه پوهه چې رادیو ټاکسي سیتي څېړي.

۵۱۱. رینولارینګالوژی (rhinolaryngology):
هغه پوهه چې پوزه او ستونی، په تېره د هغو
اناتومي، فزیالوژي او پتالوژي څېړي.

۵۱۲. رادیېشن بیالوژی (radiation biology):
هغه پوهه چې پر بیالوژیکو سیستمونو د ایوني
یا غیر ایوني وړانګو اغېز څېړي.

۵۱۳. رادیو فارماکولوژي (radiopharmacology):
هغه پوهه چې د
رادیو درملو تولید او کارونه څېړي.

۵۱۴. رینو هیستو پتالوژي (renohistopathology):
د پښتورګو هیستو
پتالوژي ته رینو هیستو پتالوژي ویل کېږي.

ز

۵۱۵. زولوژي: د بیالوژي هغه څانګه چې د ټولو
ژوندیو او له منځه تللو حیواناتو چاپېریال، د
هغو جوړښت، منشاء و زوکړه، تکامل، ډلبندي،
عادتونه او وده تر څېړنې لاندې نیسي.

وایت چېپل ولسوالۍ یو ناپېژانده قاتل وو چې
پرلپسې وژنې به یې کولې.

۵۰۱. رادیوبیالوژی (radiobiology): هغه
پوهه چې پر ژونديو موجوداتو د وړانګو اغېزې
څېړي.

۵۰۲. رادیو ایکالوژي (radioecology): هغه
پوهه چې په چاپېریال باندې د رادیو اکتیف
موادو اغېزې او برخلیک څېړي.

۵۰۲. رادیو جیولوژي (radiogeology): هغه
پوهه چې د ځمکې پر مخ د رادیو اکتیف
عناصرو خپرېدل څېړي.

۵۰۳. ریماتولوژي (rheumatology): د طب
هغه څانګه چې د بندونو پارسوب او د مفصلونو
نور مرضونه څېړي.

۵۰۴. روتا ویروولوژي (rotavirology): هغه
پوهه چې روتا ویروسونه څېړي.

۵۰۵. رادیو اونکالوژي (radiooncology): په
اونکالوژي کې د رادیو تیراپي کارونه د رادیو
اونکالوژي په نوم یادېږي.

۵۰۶. رو انټجینالوژي (roentgenology):
رادیوګرافي؛ د رادیوګرافونو د جوړولو بهیر او د
هغو د تحلیل پوهې ته رو انټجینالوژي یا
رادیوګرافي ویل کېږي.

۵۰۷. رادیو کرونولوژي (radiochronology):
هغه تخنیک چې په هغه کې د معلومو رادیو
اکتیف آیزوټوپونو نسبتونه اندازه کېږي او له
دې لارې د یوه اثر مطلق عمر ټاکل کېږي.

۵۲۵. زینو مورفولوژي (xenomorphology): هغه پوهه چې زموږ له ځمکې څخه بهر شته بیالوژیک جوړښتونه څېړي.

۵۲۶. زینو سایکالوژي (xenopsychology): هغه پوهه چې د فضايي مخلوقاتو روان (اروایی حالت) څېړي.

۵۲۷. زینو اړکیالوژي (xenoarchaeology): هغه افسانوي پوهه چې د فضايي مخلوق د کلچرونو فزیکي پاتې شوني څېړي. دغه پاتې شوني پر هغو سیارو موندل کېدای شي چې یادو مخلوقاتو پکې ژوند تېر کړی وي یا یې لیدنه ترې کړې وي.

۵۲۸. زینو انټروپولوژي (xenoanthropology): د زینولوژي هغه څانګه چې بل ستوریز کلچرونه څېړي.

۵۲۹. زینو بکټریالوژي (xenobacteriology): هغه پوهه چې د بلې سیارې بکټریاوې څېړي.

۵۳۰. زینو مایکرو بیالوژي (xenomicrobiology): هغه پوهه چې بل ستوریز مایکرو ارګانیزمونه څېړي.

۵۳۱. زیمالوژي (zymology): هغه پوهه چې تخمر (خمیره کول یا کېدل) څېړي.

۵۳۲. زایتولوژي (zythology): هغه پوهه چې د اوربشو اوبه یا د اوربشو د اوبو دم کول (اېشول) څېړي.

۵۱۶. زینالوژي (xenology): هغه پوهه چې اېلین (د بلې سیارې مخلوق) څېړي.

۵۱۷. زایلولوژي (xylology): هغه پوهه چې لرګی څېړي.

۵۱۸. زینوبیالوژي (xenobiology): زموږ له ځمکې څخه بهر د نورو ژوندیو موجوداتو (فضايي مخلوقاتو) په هکله اټکلي بیالوژي د زینو بیالوژي په نوم یادېږي.

۵۱۹. زینو جیولوژي (xenogeology): هغه پوهه چې د فضايي مخلوقاتو جیولوژي څېړي.

۵۲۰. زینو زولوژي (xenozoology): د زینولوژي هغه څانګه چې زموږ له ځمکې څخه بهر شته حیوانات څېړي.

۵۲۱. زینو سائیتولوژي (xenocytology): هغه پوهه چې زموږ له ځمکې څخه بهر شته حجرات څېړي.

۵۲۲. زینو میتالوژي (xenomythology): هغه پوهه چې د فضايي مخلوقاتو اسطوري او افسانې څېړي.

۵۲۳. زینو پتالوژي (xenopathology): هغه پوهه چې زموږ د کهکشان د بېلا بېلو ژوندیو نوعو ترمنځ د ناروغيو طبیعت، د ناروغيو لاملونه، بهیرونه، منځته راتګ او پایلې څېړي.

۵۲۴. زینو سوشیالوژي (xenosociology): هغه پوهه چې د فضايي مخلوقاتو سوشیالوژي څېړي.

س

۵۴۳. سیتالوژي (cetology): د زولوژي هغه څانګه چې ستر بحري ژوي لکه نهنگ، ډالفن او سمندري سرکوزي تر څېړنې لاندې نیسي.

۵۴۴. سینالوژي (cynology): هغه پوهه چې سپي څېړي.

۵۴۵. سائیتالوژي (cytology): هغه پوهه چې حجرات تر څېړنې لاندې نیسي.

۵۴۶. سیريالوژي (cereology): هغه پوهه چې د غلې (غنمو، وریځو...) په دایروي (یا کوم بل هندسي) شکل کوټه کول څېړي.

۵۴۷. سیرمالوژي (ceramology): هغه پوهه چې سرامیک (د کلالۍ صنعت) تر څېړنې لاندې نیسي.

۵۴۸. سربرالوژي (cerebrology): هغه پوهه چې ماغزه یا د مغزو مخۍ برخه څېړي.

۵۴۹. سینماتولوژي (cinematology): هغه پوهه چې د سینمائي فلمونو جوړول څېړي.

۵۵۰. سائیتوپتالوژي (cytopathology): د پتالوژي هغه څانګه چې د حجراتو ګډوډۍ (اختلالات) څېړي.

۵۵۱. سائیتو امبريالوژي (cytoembryology): د جنین سائیتولوژي د سائیتو امبريالوژي په نوم یادېږي.

۵۵۲. سائیتو فزیالوژي (cytophysiology): هغه پوهه چې د حجراتو فزیالوژي څېړي.

۵۳۳. زو ایکالوژي (zoocology): د ایکالوژي هغه څانګه چې د ژوو او د هغو د چاپېریالونو ترمنځ اړیکې څېړي.

۵۳۴. زو جیولوژي (zoogeology): هغه پوهه چې د فاسیلی حیواناتو پاتې شوني څېړي.

۵۳۵. زونوسالوژي (zoonosology): هغه پوهه چې حیواني ناروغۍ څېړي.

۵۳۶. زوپتالوژي (zoopathology): هغه پوهه چې د حیواناتو پتالوژي څېړي.

۵۳۷. زوفایټولوژي (zoophytology): هغه پوهه چې د زوفایټونو طبیعي تاریخ څېړي.

۵۳۸. زو مورفولوژي (zoomorphology): د حیواناتو مورفولوژي ته زو مورفولوژي ویل کېږي.

۵۳۹. زو موزیکالوژي (zoomusicology): د زو سیمپاتک هغه څانګه چې د حیواناتو د غږونو موسیقي اړخونه څېړي.

۵۴۰. زوفزیالوژي (zoophysiology): د ژوو فزیالوژي.

۵۴۱. زو سایکالوژي (zoopsychology): هغه پوهه چې په حیواناتو کې ارواپوهنه (سایکالوژي) مطالعه کوي.

۵۴۲. زو ټکنالوژي (zootechnology): د حیواناتو اړوند ټکنالوژي ته زو ټکنالوژي ویل کېږي.

۵۶۱. سودومیتالوژي (pseudomythology): هغه ادبي پنځونه یا لیکنه چې د اسطوري ځینې اړخونه ولري؛ اسطوره وزمه ادبیات.

۵۶۲. سودوسوشیالوژي (pseudosociology): د سوشیالوژي ناسمه او مصنوعي بڼه د سودو سوشیالوژي په نوم یادېږي.

۵۶۳. سایکوپتالوژي (psychopathology): هغه پوهه چې د ذهني او چلندي ګډوډیو منشاء، وده، تشخیص او درملنه څېړي.

۵۶۴. سایکوګرافولوژي (psychographology): هغه پوهه چې د یوه کس د کرکټر شخصیت د شنې لپاره د نوموړي لاسي لیک تر څېړنې لاندې نیسي.

۵۶۵. سایکوفزیالوژي (psychophysiology): د فزیالوژي هغه څانګه چې د ذهن او فزیولوژیکو بهیرونو ترمنځ تعامل څېړي.

۵۶۶. سایکوتکنالوژي (psychotechnology): د ارواپوهنې ټکنالوژیکي کارونې (اپلېکشن) ته سایکوتکنالوژي ویل کېږي.

۵۶۷. سینالوژي (senology): د طب هغه څانګه چې د سینې (تیونو) ګډوډۍ څېړي.

۵۶۸. سیرالوژي (serology): هغه پوهه چې د وینې سیروم (د وینې هغه پلازما چې د وینې حجرات، پلاټیلونه او فبرینوجن ترې ایستل شوي وي) او په تېره په سیروم کې د انټي جنونو او انټي باډیو ترمنځ غبرګون څېړي.

۵۵۳. سربرو فزیالوژي (cerebrophysiology): هغه پوهه چې ماغزه، د مغزو جوړښت او دندې څېړي.

۵۵۴. سایټو هیستیا پتالوژي (cytohistopathology): د حجراتو هیستیا پتالوژي ته سایټو هیستیا پتالوژي ویل کېږي.

۵۵۵. سامالوژي (psammology): د جیولوژي هغه څانګه چې شګه څېړي.

۵۵۶. سیفالوژي (psephology): د ټاکنو احصایوي او اټکلي څېړنې ته سیفالوژي ویل کېږي.

۵۵۷. سایکالوژي (psychology): هغه پوهه چې انساني ذهن څېړي. یا: هغه پوهه چې انساني چلند څېړي. یا: هغه پوهه چې د حیواناتو چلن څېړي. د یوه شخص، ډلې یا فعالیت ذهني، احساساتي او چلني خواصو ته هم سایکالوژي ویل کېږي؛ ارواپوهنه.

۵۵۸. سایکوبیالوژي (psychobiology): هغه پوهه چې د ادراک او نورو ذهني پروسو لپاره بیالوژیک بنسټونه څېړي.

۵۵۹. سایکو فارماکولوژي (psychopharmacology): د فارماکولوژي هغه څانګه چې د درملو رواني-ذهني اړخونه څېړي.

۵۶۰. سایکو نیورو ایمونولوژي (psychoneuroimmunology): هغه پوهه چې د چلندي، عصبي، اندوکراین او دفاعي عملیو (چارو) ترمنځ تعامل څېړي.

۵۷۶. سومنالوژي (somnology): د خوب د گډوډيو او اختلالونو طبي درملنه او څېړنه د سومنالوژي په نوم يادېږي.

۵۷۷. سيمبالوژي (symbology): د سمبولونو څېړنه يا کارونه د سيمبالوژي په نوم يادېږي.

۵۷۸. سېنتالوژي (saintology): وگورئ: هاگالوژي.

۵۷۹. ساليکالوژي (salicology): هغه پوهه چې د ولې (بېد) ونې تر څېړنې لاندې نيسي.

۵۸۰. سېتانالوژي (satanology): هغه پوهه چې شيطان تر څېړنې لاندې نيسي.

۵۸۱. سايزمولوژي (seismology): هغه پوهه چې د ځمکې هغه داخلي اهتزاز (رېپدا) څېړي چې د طبيعي يا غيرطبيعي سرچينو له امله پېښه شوې وي، لکه زلزله.

۵۸۲. سيلينالوژي (selenology): هغه پوهه چې (زموږ د شمسي نظام) سپوږمۍ څېړي.

۵۸۳. سيماتالوژي (sematology): هغه پوهه چې نښې، په تېره لفظي نښې چې د تفکر او استدلال په عمليه کې کارېږي، تر څېړنې لاندې نيسي. هغه پوهه چې داسې ژبه څېړي چې د نښو په واسطه بيان شوې وي.

۵۸۴. سيمينالوژي (semenology): هغه پوهه چې (د نارينه) مني څېړي.

۵۸۵. سيميتالوژي (Semitology): هغه پوهه چې سامي ژبې او ادبيات او د سامي ژبو ويونکو تاريخ تر څېړنې لاندې نيسي.

۵۶۹. سېکسالوژي (sexology): هغه پوهه چې جنس (سکس) او جنسيت (سکشوالتي)، معمولا له رواني او طبي ليدلوري، تر څېړنې لاندې نيسي. سيکشوال ارواپوهنه هم ورته وايي.

۵۷۰. سينالوژي (sinology): هغه پوهه چې د چين هېواد تاريخ، ژبه او کلچر څېړي؛ چين پوهنه.

۵۷۱. سايتالوژي (sitology): هغه پوهه چې خواړه او تغذيه څېړي.

۵۷۲. سارکالوژي (sarcology): هغه پوهه چې د بدن نرمې برخې څېړي، چې په دې کې مايولوژي، انجیالوژي، نيورولوژي او سپلانکولوژي راځي.

۵۷۳. سکاتالوژي (scatology): هغه پوهه چې د انسان ډکې بولې تر څېړنې لاندې نيسي. د ډکو بولو علمي او کيمياوي شننه د سکاتالوژي په نوم يادېږي.

۵۷۴. سيميالوژي (semiology): هغه پوهه چې نښې څېړي؛ نښپوهنه.

پخوانی تعريف يې په دې ډول دی: هغه پوهه چې د ناروغۍ نښې يا علامتونه څېړي. سيمپتوماټولوژي.

۵۷۵. سوشیالوژي (sociology): هغه پوهه چې ټولنه، د انسان ټولنيز تعاملونه او هغه قوانين او بهيرونه تر څېړنې لاندې نيسي چې خلک، نه يوازې د انفرادي وگړو په توگه بلکې د ټولنو، ډلو او ادارو د غړو په توگه، له يو بل سره پيوستوي او يا هم جلا کوي.

۵۹۷. سومرالوژي (Sumerology): هغه پوهه چې لرغونی سومیري تمدن څېړي.

۵۹۸. سینیکالوژي (synecology): د ایکالوژي او آتیکالوژي هغه څانګه چې داسې ارګانیزمونه مطالعه کوي چې د یوه واحد په توګه ژوند کوي.

۵۹۹. ساینټالوژي (Scientology): هغه عقیدوي سیستم چې ځینې مذهبي اړخونه لري او په ۱۹۵۲ز کال کې د ران هوبرډ د لارښوونو له مخې رامنځته شو.

۶۰۰. سکولیکالوژي (scoleology): هغه پوهه چې چینجي څېړي.

۶۰۱. سیماسالوژي (semasiology): معناپوهنه؛ د ژبپوهنې هغه څانګه چې د یوه لغت معنا، د هغه فونیتیک جوړښت ته له پام پرته، تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۰۲. سینډانولوژي (sindonology): هغه پوهه چې له مذهبي لیدلوژي د تورین ټوکر (shroud of turin) مطالعه کوي.

۶۰۳. سوتیريالوژي (soteriology): هغه پوهه چې نجات (یا کفاره) څېړي.

۶۰۴. سویټالوژي (Sovietology): هغه پوهه چې شوروي اتحاد تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۰۵. سپیکټرالوژي (spectrology): هغه پوهه چې طیف تر څېړنې لاندې نیسي. یا: هغه پوهه چې ارواوې څېړي.

۶۰۶. سفيگمالوژي (sphygmology): هغه پوهه چې نبض څېړي.

۵۸۶. سوماتالوژي (somatology): هغه پوهه چې د انسانانو فزیکي طبیعت څېړي.

۵۸۷. سوفرالوژي (sophrology): هغه تخنیک چې د فشار د کمښت او د روغتیا د ودې لپاره یوه ډله فزیکي او ذهني تمرینونه په ځان کې رانغاړي.

۵۸۸. سپازمالوژي (spasmology): د نیورولوژي هغه څانګه چې تشنجوالی (سپازم) او د هغه تنظیم څېړي.

۵۸۹. سپیلیالوژي (speleology): هغه پوهه چې سمڅې څېړي. د سمڅو موندلو تفریحي بوختیا ته هم ویل کېږي.

۵۹۰. سپرمالوژي (spermology): هغه پوهه چې تخمونه څېړي.

۵۹۱. سپلینالوژي (splenology): هغه پوهه چې توری (طحال) څېړي.

۵۹۲. سپنگالوژي (spongology): هغه پوهه چې سفنجي څېړي.

۵۹۳. ستاسالوژي (stasiology): هغه پوهه چې سیاسي ګوندونه څېړي.

۵۹۴. ستیريالوژي (stereology): هر هغه تخنیک چې له دوه بعدي انځورونو څخه د درې بعدي معلوماتو د ترلاسي لپاره کارول کېږي، د ستیريالوژي په نوم یادېږي.

۵۹۵. ستوريالوژي (storiology): هغه پوهه چې ولسي کیسي (نکلونه) مطالعه کوي.

۶۰۷. ستوماټالوژي (stomatology): هغه پوهه چې خوله، د خولې اختلالونه او ناروغۍ (رنځونه) څېړي.

۶۰۸. سټريټالوژي (streetology): هغه پوهه چې د ښاري پلان گذارۍ په زمینه کې کوڅې او سرکونه څېړي.

په عاميانه ډول، سټريټالوژي هغې تجربې ته ویل کېږي چې په کوڅو کې له ژوند کولو څخه لاسته راغلې وي.

۶۰۹. سوسیډالوژي (suicidology): هغه پوهه چې د ځانوژنې لاملونه او د هغو خلکو اغېزې چې په لاسي ډول ځانوژنه کوي، تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۱۰. سینپټالوژي (synaptology): هغه پوهه چې ساینسپسونه مطالعه کوي.

۶۱۲. سیفیلالوژي (syphilology): هغه پوهه چې اټشک او د هغه درملنه څېړي.

۶۱۳. سکوتو بیالوژي (scotobiology): هغه پوهه چې پر ژونډیو ارګانیزمونو او بیالوژیکو بهیرونو د تیارې (تورتم) اغېزې څېړي.

۶۱۴. سروو-وایرولوژي (servovirology): هغه پوهه چې په وینه کې شته ویروسونه څېړي.

۶۱۷. سوشیوبیالوژي (sociobiology): هغه پوهه چې په انسانانو او ژوو کې د ټولنیز چلند د څېړلو لپاره د ارتقايي (تکاملي) بیالوژۍ اصول پلي کوي.

۶۱۸. سپرمټالوژي (spermatology): هغه پوهه چې سپرم مطالعه کوي.

۶۱۹. ستاتیسټالوژي (statistology): هغه پوهه چې احصایه څېړي.

۶۲۰. سټیماټولوژي (stematology): هغه پوهه چې د یوه متن ګڼې نسخې په دې موخه څېړي تر څو له لاسه تللي اصلي نسخه یې بېرته ورغول شي.

۶۲۱. ستوچیالوژي (stoichiology): د فزیولوژي هغه برخه چې هغه اصول او عناصر څېړي چې حیواني نسجونه سازوي.

۶۲۲. سټروماټالوژي (stromatology): هغه پوهه چې د طبقه، طبقه شوو تیرو منځته راتګ یا جوړښت څېړي.

۶۲۳. سینډیزمالوژي (syndesmology): د اناټومی هغه څانګه چې لیګامنتونه څېړي.

۶۲۴. سینیچیالوژي (synechiology): د شیانو ترمنځ د علت و معلول د اړیکې ماوراء الطبیعي عقیده د سینچیالوژي په نوم یادېږي.

۶۲۵. سیډمنټالوژي (sedimentology): هغه پوهه چې طبیعي رسوب او هغه بهیرونه چې له مخې یې رسوبونه سازېږي، تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۲۶. سپیلیا بیالوژي (speleobiology): د سمڅو بیالوژي ته سپیلیابیالوژي ویل کېږي.

۶۲۷. سپلنکنالوژي (splachnology): هغه پوهه چې د بدن داخلي غړي څېړي.

یا: هغه پوهه چې د پېچلو، ډاینامیکو غیر بیالوژیکو سیستمونو د خود تنظیمۍ چلند څېړي.

۶۳۵. ساینفوناپټرالوژي (siphonapterology): هغه پوهه چې ورېږې او د ساینفوناپټرا ډلې نور حشرات څېړي.

۶۳۷. سپېس ټکنالوژي (space technology): د برنۍ فضا د پلټنې او کارونې لپاره د ساینس او انجینرۍ کارونه د سپېس ټکنالوژي تر عنوان لاندې راځي. یا: هره هغه ځانګړې ساینسي یا انجینري پوهه چې په دې ډګر کې کارېږي.

۶۳۸. سیريو پي زوټیالوژي (sereopizootiology): هغه پوهه چې د وینې د حیواني ناروغیو اپیدمیالوژي او خوځښتونه (حرکات) څېړي.

۶۳۹. سوشل سایکالوژي (social psychology): د فرد او ټولنې ترمنځ تعامل (فعل و انفعال) ته سوشل سایکالوژي ویل کېږي. یا: هغه پوهه چې د خلکو او ډلو د تعامل (متقابلو اړیکو) څرنګوالی څېړي؛ ټولنیزه ارواپوهنه.

۶۴۰. سوشو مایکروبیالوژي (sociomicrobiology): هغه پوهه چې مایکروبیال ټولنه څېړي.

۶۴۱. سرفېس اپټمولوژي (surface etymology): د یوې کلمې (اصطلاح) ظاهري آرپوهه چې په هغو اجزاوو ولاړه وي چې د ژبې په اوسنۍ بڼه کې پېښېږي، لکه earth + -en د

۶۲۸. سټراييزمالوژي (strabismology): هغه پوهه چې سټراييزم او تړلي صورتونه تر څېړنې لاندې نیسي. سټراييزم د لید هغه نیمګړتیا ده چې په هغه کې یوازې سترګه پر یوه شي تمرکز کولی شي او دا بله سترګه کار نه کوي.

۶۲۹. سیسټمالوژي (systematology): هغه پوهه چې سیسټموالی څېړي. یا: هغه پوهه چې سیسټمونه او د هغو سازېدل څېړي.

۶۳۰. سوشوپټالوژي (sociopathology): هغه پوهه چې سوشوپاتان څېړي. سوشوپات هغه کس ته ویل کېږي چې د ټولنې ضد شخصیتي اختلال لري او له خپل ځان نه د ټولنې ضد چلند ښکاروي او دغه ډول چلند معمولاً د یوه کس د لومړنیو کلونو په ژوند کې د پېښو ټولنیزو او چاپیریالي فکتورونو پایله وي.

۶۳۱. سوشوفونولوژي (sociophonology): د ژبپوهنې هغه څانګه چې د اواز پوهنې، ټولنژبپوهنیز اړخونه څېړي؛ د ټولنیزې ژبپوهنې او فونولوژۍ ترمنځ تعامل ته سوشوفونولوژي ویل کېږي.

۶۳۲. سوماتو ټایپولوژي (somatotypology): هغه پوهه چې سوماتو ټایپونه (یا د بدن ډول/کالبد) څېړي.

۶۳۳. سیمپټو ماتولوژي (symptomatology): هغه پوهه چې د ناروغیو علایم څېړي.

۶۳۴. سیسټمز بیالوژي (systems biology): هغه پوهه چې د بیالوژیکو سیستمونو ترمنځ پېچلي تعاملونه (اړیکې) څېړي.

۶۴۹. فستولوژي (festology): د مارتيرولوژي هغه څانګه چې د نمائځ ورځې څېړي.

۶۵۰. فاسيلوژي (fossilogy): هغه پوهه چې فاسيلونه څېړي.

۶۵۱. فرومالوژي (fromology): هغه پوهه چې پښير څېړي.

۶۵۲. فنگالوژي (fungology): هغه پوهه چې فنجي څېړي.

۶۵۳. فېريالوژي (fairyology): هغه پوهه چې ښاپېرۍ څېړي.

۶۵۴. فيمنالوژي (feminology): هغه پوهه چې ښځې څېړي.

۶۵۵. فيوټرالوژي (futurology): په علم، ټکنالوژي او ټولنه کې د راتلونکو پرمختګونو علمي او ساينسي وړاندوينه فيوټرالوژي بلل کېږي.

۶۵۶. فارستالوژي (forestology): هغه پوهه چې ځنګلونه څېړي.

۶۵۷. فلامنکالوژي (flamencology): هغه پوهه چې فلامنکو (د اسپانيې د ولسي موسيقۍ او نڅا يو ژانر) څېړي.

۶۵۸. فيتوپټالوژي (fetopathology): هغه پوهه چې د جنين پټالوژي څېړي.

۶۵۹. فوک ايتمولوژي (folk etymology): هغه آرپوهه چې له آرپوهنيزې پوهې او تجربې پرته د يوه عادي ويونکي د بې بنسټه قضاوت

earthen لپاره چې په زړه انگلش ژبه کې د eorthene په ډول وو؛ سطحي آرپوهه يا ظاهري آرپوهه.

۶۴۲. سوشل انټروپولوژي (social anthropology): کلتوري وګړپوهه؛ د وګړپوهنې هغه څانګه چې انساني چلند، کلتور او ټولنيز تعامل تر څېړنې لاندې نيسي.

۶۴۳. ساينټيفيک ميتوډولوژي (scientific methodology): د مشاهدې وړ نړۍ په هکله د يوې پوښتنې د ځواب موندلو سيستماتيکه لاره د ساينټيفيک ميتوډولوژي په نوم يادېږي.

۶۴۴. سټرکچرل انټروپولوژي (structural anthropology): هغه پوهه چې انساني جسم مطالعه کوي؛ اناټومي. يا: هغه پوهه چې په بشري ټولنو کې ټولنيز جوړښتونه څېړي. يا: هغه پوهه چې د رغښتوالي د تيورويو له مخې، په تېره هغه چې په فرانسوي بشري پوهه کلاډ لېوي سټراس پورې اړوند دي، بشري ټولنه څېړي.

۶۴۵. سيګنالوژي (tsiganology): هغه پوهه چې جتان څېړي.

ف

۶۴۶. فيتالوژي: هغه پوهه چې جنين تر څېړنې لاندې نيسي.

۶۴۸. فستيلوژي (festilogy): هغه پوهه چې د کليسا جشنوارې څېړي.

له مخې په ناسم ډول د يوه لغت آر او ريشه تشرېح کوي.

۶۶۰. فارالوژي (pharology): هغه پوهه چې رڼا کورونه يا د رڼا خپرونې نورې بڼې څېړي.

۶۶۱. فينالوژي (phenology): هغه پوهه چې پر دوراني بيالوژيکو پديدو د اقليم اغېزې څېړي.

۶۶۲. فيلالوژي (philology): هغه پوهه چې تاريخي ژبپوهنه له بشري اړخه څېړي.

په فلسفه کې، د زده کړې او ادب مينه او يا څېړنه د فيلالوژي په نوم يادېږي.

۶۶۳. فونولوژي (phonology): هغه پوهه چې په يوه ژبه کې د اوازونو دندې، اوازونه، څپه ييز جوړښتونه، خج، فشار، آهنگ او نور هغه غبرونه چې په يوه ژبه کې ځانگړي واحدونه جوړوي، تر څېړنې لاندې نيسي.

۶۶۴. فوټالوژي (photology): د فزيک هغه څانگه چې رڼا او د هغې اغېزې څېړي.

۶۶۵. فايکالوژي (phycology): هغه پوهه چې الجي څېړي.

۶۶۶. فايټولوژي (phytology): هغه پوهه چې بوټي (نباتات) څېړي؛ بوټاني.

۶۶۷. فالالوژي (phallology): هغه پوهه چې د نارينه تناسلي غړی څېړي.

۶۶۸. فليبالوژي (phlebology): هغه پوهه چې رگونه او د هغو ناروغۍ څېړي.

۶۶۹. فرينالوژي (phrenology): هغه پوهه چې د يوه کس د چلند او د ککړۍ د مورفولوژي (جوړښت) ترمنځ اړيکې څېړي.

۶۷۰. فزيالوژي (physiology): د بيالوژي هغه څانگه چې د ژوند يا ژوندۍ مادې (لکه غړو، نسجونو يا حجراتو) دندې او فعاليتونه او اړوندې فزيکي او کيمياوي پديدې څېړي.

يو پخوانی تعريف يې په دې ډول دی: هغه پوهه چې طبيعي شيان څېړي؛ طبيعي علوم.

۶۷۱. فرېزيالوژي (phraseology): هغه پوهه چې ټاکلي اصطلاحات څېړي. يا: هغه سبک چې له مخې يې په يوه ليکنه يا وينا کې ويونه او عبارتونه کارول کېږي.

۶۷۲. فزيکالوژي (physicology): د فزيک زوړ نوم.

۶۷۳. فانتازمالوژي (phantasmology): هغه پوهه چې روحاني موجودات يا خارق العاده مخلوقات څېړي.

۶۷۴. فارماکالوژي (pharmacology): هغه پوهه چې درمل، د هغو منشاء، ترکيب، درماني کارونه او ټاکسيکالوژي څېړي.

۶۷۵. فارينگالوژي (pharyngology): هغه پوهه چې حنجره او د حنجرې د ناروغيو درملنه څېړي.

۶۷۶. فوټوبیالوژي (photobiology): هغه پوهه چې پر ژونديو موجوداتو او بيالوژيکو پروسو د رڼا اغېزې څېړي.

ک

۶۸۵. کالالوژي: هغه پوهه چې ښکلا څېړي. کالالوژي ته استیتیکس یا ښکلاپوهنه هم وايي.

۶۸۶. کالیاالوژي (caliology): هغه پوهه چې د مرغانو ځای تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۸۷. کارپولوژي (carpology): هغه پوهه چې د تخمونو او مېوو جوړښت مطالعه کوي.

۶۸۸. کارتولوژي (cartology): هغه پوهه چې د یوې سیمې د جغرافیوي چوکاټ له مخې د چارټونو او نقشو جوړول تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۸۹. کورولوژي (chorology): د کروڼولوژۍ ساحوي معادل دی، په دې معنا چې کروڼولوژي د پېښو وخت او زمان څېړي، خو کورولوژي د پېښو ځای او مکان څېړي. ډېر سیستماتیک تعریف یې په دې ډول دی: هغه پوهه چې د ځایونو او ساحو د رامنځته کېدو یا جوړښت نظم او ترتیب تر څېړنې لاندې نیسي.

په بیالوژي کې د ارګانیزمونو ساحوي وېش ته کورولوژي ویل کېږي.

۶۹۰. کلینالوژي (clinology): هغه پوهه چې تر بلوغ وروسته د ارګانیزم (ژوندي موجود) ویجاړتیا (ډیفارمېشن) یا ځورتیا تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۹۱. کونالوژي (coenology): هغه پوهه چې د ژونديو موجوداتو هغه کلکسیون تر څېړنې

۶۷۷. فوتو جیولوژي (photogeology): د جیولوژیکو ځانګړنو د سپړنې لپاره له فوتوګرافۍ څخه ګټه اخیستنه د فوتو جیولوژي په نوم یادېږي.

۶۷۸. فایټو بیالوژي (phytobiology): د بیالوژي هغه څانګه چې نباتات پکې شامل دي.

۶۷۹. فینومینولوژي (phenomenology): هغه پوهه چې د شعور جوړښتونه په داسې ډول څېړي چې د لومړي شخص له لیدلوري تجربه شوي وي. یا: هغه غورځنګ چې په ۱۹۰۵ شاوخوا کې د اډمنډ هسرل له خوا د همدې فلسفې پر بنسټ را پورته شو.

۶۸۰. فایلماتالوژي (philematology): هغه پوهه چې ښکلول (مچول) څېړي.

۶۸۱. فایټوفزیالوژي (phytophysiology): هغه پوهه چې د سبزیجاتو فزیالوژي څېړي.

۶۸۲. فایټو ټکنالوژي (phytotechnology): هره هغه بایوټکنالوژي چې له نباتاتو ګټه پورته کوي.

۶۸۳. فوتو جیو مورفولوژي (photogeomorphology): د جیولوژیکو پدیدو د شننې لپاره له فوتوګرافۍ څخه ګټه اخیستنه د فوتو جیو مورفولوژي په نوم یادېږي.

۶۸۴. فارماکو انوارنمټالوژي (pharmacoenvironmentology): هغه پوهه چې د یوه ځانګړي درمل چاپېریالي اغېز څېړي.

۶۹۹. کامیتالوژي (comitology): هغه پوهه چې د کمېټو د رامنځته کېدو، فعالیت، پراختیا او ډلبندۍ څرنګوالی څېړي.

۷۰۰. کانکالوژي (conchology): هغه پوهه چې نرم تنان (حلزون) او د هغو پوټکي تر څېړنې لاندې نیسي.

۷۰۱. کرانیالوژي (craniology): هغه پوهه چې د انساني کپړۍ (کوپړۍ) فزیکي ځانګړنې تر څېړنې لاندې نیسي.

۷۰۲. کریپتالوژي (cryptology): هغه پوهه چې ریاضیکي، ژبنۍ او نورې رمزي نقشبې او د هغو تاریخونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۷۰۳. کیولینالوژي (culinology): هغه پوهه چې د خوړو علم، د خوړو ټکنالوژۍ او د اشي پزي د هنر له ترکیب او ګډولو څخه منځته راځي.

۷۰۴. کېمپنالوژي (campanology): هغه پوهه چې زنگونه (bell) د هغو جوړښت، تنظیم او غږ تر څېړنې لاندې نیسي.

۷۰۵. کانسرولوژي (cancerology): هغه پوهه چې سرطان څېړي.

۷۰۶. کارسینالوژي (carcinology): هغه پوهه چې د اوبو کلک پوټکي ژوي تر څېړنې لاندې نیسي.

۷۰۷. کاکسالوژي (Caucasology): هغه پوهه چې له تاریخي، ژبنۍ او جغرافیوي-سیاسي اړخه د قفقاز سیمه تر څېړنې لاندې نیسي.

لاندې نیسي چې په یوه ایکوسیستم کې د یوې ټولنې په توګه له یو بل سره تعامل کوي. دغه کلکسیون د کونوز په نوم یادېږي او کونالوژي کلمه هم له همدې څخه منځته راغلې.

۶۹۲. کاسمولوژي (cosmology): هغه پوهه چې فزیکي کاینات، د هغه جوړښت، حرکتونه، منشاء، تکامل او برخلیک تر څېړنې لاندې نیسي. همدا رنگه، د کاینات د منشاء او فطرت ماورالطبیعي یا میتافیزیکی څېړنې ته هم کاسمولوژي ویل کېږي.

۶۹۳. کالسیالوژي (calceology): هغه پوهه چې د پښو کېدلو توکي (لکه بوټان، خپلۍ، پنبۍ او داسې نور) څېړي، په تېره بیا د پښو کېدو تاریخي توکي.

۶۹۴. کارډیالوژي (cardiology): هغه پوهه چې د زړه جوړښت، دندې او ګډوډۍ تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۹۵. کرونولوژي (chronology): هغه پوهه چې د وخت یا زمان له مخې د پېښو او واقعاتو د پېښېدو ترتیب په ګوته کوي.

۶۹۶. کریسالوژي (chrysology): د سیاسي اقتصاد هغه څانګه چې د شتمنۍ تولید تر څېړنې لاندې نیسي.

۶۹۷. کلرولوژي (colorology): هغه پوهه چې رنگونه څېړي.

۶۹۸. کامیتالوژي (cometology): د ستورپوهنې هغه څانګه چې لکۍ لرونکي ستوري مطالعه کوي.

۷۱۶. کلچرالوژي (culturology): د ټولنيزو علومو هغه څانگه چې په ټوليز ډول کلتورونه تر څېړنې او تجزيې لاندې نيسي.

۷۱۷. کاولوژي (chaology): هغه پوهه چې بې نظمي او بې نظمه سيستمونه څېړي.

۷۱۸. کريالوژي (cryology): هغه پوهه چې واوره او يخ تر څېړنې لاندې نيسي، د کريالوژي په نوم يادېږي. يو بل تعريف يې په دې ډول دی: د کنگل کولو يا کنگلتيا علم ته کريالوژي ويل کېږي.

۷۱۹. کيوبالوژي (cubology): هغه پوهه يا بوختيا چې د روبېک مکعب (کيوب) حل کول تر څېړنې لاندې نيسي.

۷۲۰. کاسټيلالوژي (castellology): هغه پوهه چې کلاوې (حصار) څېړي.

۷۲۱. کيموبیالوژي (chemobiology): هغه پوهه چې پر بيالوژيکو سيستمونو د کيمياوي مرکباتو اغېز څېړي. او يا: هغه پوهه چې پر بيالوژيک فعاليت د کيمياوي جوړښت اغېز مطالعه کوي.

۷۲۲. کيموایکالوژي (chemoecology): هغه پوهه چې د ايکالوژي کيمياوي اړخونه څېړي.

۷۲۳. کروماتولوژي (crhomatology): هغه پوهه چې رنگونه څېړي.

۲۷۴. کولمبالوژي (collembology): هغه پوهه چې springtail (يو ډول خوگۍ) څېړي.

۷۰۸. کانډرالوژي (chondrology): د اناټومي هغه برخه چې کرپندوکي (غضروف) مطالعه کوي.

۷۰۹. کريسمالوژي (chresmology): هغه پوهه چې وړاندوينې (پېش بېنۍ) څېړي.

۷۱۰. کريسټالوژي (Christology): په عيسويت کې د علم هغه څانگه چې د مسيح ع فطرت او په تېره بيا دا چې انسان او خدای په څه ډول د نوموړي په شخصيت پورې اړه لري، تر څېړنې لاندې نيسي.

۷۱۱. کلايماټالوژي (climatology): هغه پوهه چې اقليم څېړي او د اقليمونو د پديدو او لاملونو په تړاو پلټنې ترسره کوي.

۷۱۲. کاگنيټالوژي (cognitology): د ذهن او چلند گډ څانگيزه څېړنه د کاگنيټالوژي په نوم يادېږي او د ادراکي پوهنې په نوم هم پېژندل کېږي.

۷۱۳. کاسميټالوژي (cosmetology): هغه پوهه چې سينگار توکي څېړي.

۷۱۴. کريمینالوژي (criminology): هغه پوهه چې جرم، مجرم او په تېره د مجرم چلند تر څېړنې لاندې نيسي.

۷۱۵. کرايوبيالوژي (cryobiology): هغه پوهه چې پر ژونديو موجوداتو (ارگانيزمونو) د ټيټې تودوخې (درجه حرارت) اغېزې څېړي.

۷۳۴. کریپتو زولوژی (cryptozoology): هغه پوهه چې داسې حیوانات څېړي چې شتون یې نه وي ثابت شوی.

۷۳۵. کارډیوسایټولوژی (cardiocytology): د زړه د نسجونو سایټالوژی (حجره پوهنه) د کارډیو سایټولوژی په نوم یادېږي.

۷۳۶. کرکټرالوژی (characterology): هغه پوهه چې د وگړو چلند او کړه وړه څېړي.

۷۳۷. کلیماتو ایکالوژی (climatoecology): هغه پوهه چې پر ایکالوژی د اقلیم (هوا) تعامل یا اغېزې څېړي.

۷۳۸. کولیوپټرالوژی (coleopterology): هغه پوهه چې خزدکې څېړي.

۷۳۹. کولو پروکټالوژی (coloproctology): هغه پوهه چې د اطراح سیستم (لویو بولو) وروستۍ برخې (لکه colon, rectum او anus) څېړي.

۷۴۰. کرونا ویروولوژی (coronavirology): هغه پوهه چې د کرونا ویروس څېړي.

۷۴۱. کرایو انزایمولوژی (cryoenzymology): هغه پوهه چې په ټیټه تودوخه کې انزایمولوژی څېړي. وگورئ: انزایمولوژی.

۷۴۲. کرایو فزیالوژی (cryophysiology): هغه پوهه چې په ټیټه تودوخه کې د حجراتو او نسجونو فزیالوژی څېړي.

۷۲۵. کوپ-پوډالوژی (copepodology): هغه پوهه چې کوپ-پوډونه څېړي.

۷۲۶. کاسموبیالوژی (cosmobiology): هغه پوهه چې د کایناتو او ژونديو موجوداتو ترمنځ اړیکې څېړي.

۷۲۷. کرایټیريالوژی (criteriology): هغه پوهه چې د استدلال سموالی او د علم د لاسته راوړنې لپاره اړین معیار تر څېړنې لاندې نیسي.

۷۲۸. کیمریالوژی (chermorheology): هغه پوهه چې د یوې مادې پر ویجاړېدو د کیمیاوي بدلون اغېز څېړي.

۷۲۹. کرونوبیالوژی (chronobiology): هغه پوهه چې پر بیالوژیکو سیستمونو د وخت او په تېره بیا د دوراني زمان اغېزې څېړي.

۷۳۰. کرونوایکالوژی (chronoecology): هغه پوهه چې پر ایکوسیستمونو د وخت اغېزې څېړي.

۷۳۱. کمپیوټرالوژی (computerology): هغه پوهه چې کمپیوټرونه او په کمپیوټرونو پورې تړلی هر اړخ تر څېړنې لاندې نیسي؛ کمپیوټرپوهنه

۷۳۲. کاسمیتیکالوژی (cosmeticology): وگورئ: کاسمیتالوژی

۷۳۳. کراکپوټالوژی (crackpotology): هغه پوهه چې لېونیان یا غیرعادي کسان څېړي.

۷۵۱. کیمیاوي بیالوژي (chemical biology):
هغه پوهه چې کیمیا او بیالوژي دواړه په خپل
ځان کې رانغاړي.

۷۵۲. کرونو فزیالوژي (chronophysiology):
هغه پوهه چې په بدن کې د فزیولوژیکو پروسو
دوراني توپیرونه او انسجام تر څېړنې لاندې
نیسي.

۷۵۳. کلینیکو پتالوژي (clinicopathology):
هغه پوهه چې د یوې ناروغۍ نښې او علایم او
په تېره د هغو خپلمنځي اړیکې څېړي.

۷۵۴. کرونو فارماکولوژي (chronopharmacology):
هغه څانګه چې د درملو او د بدن د غبرګون
تعامل څېړي.

۷۵۵. کیبالوژي (Kibology): د انټرنټ پر مخ
(انلاین) دین چې جېزم «کیبو» پاري یې مشري
کوي او تر ډېره په ساینټالوژي رشخند او ملنډې
وهي. وګورئ: ساینټالوژي.

۷۵۶. کیدالوژي (kidology): هغه پوهه چې
ملنډې، ټوکې او طنز تر څېړنې لاندې نیسي.

۷۵۷. کینالوژي (kinology): د فزیک هغه
څانګه چې د حرکت قوانین څېړي.

۷۵۸. کاریولوژي (karyology): هغه پوهه چې
د حجراتو هستې څېړي.

۷۵۹. کونیاالوژي (koniology): هغه پوهه چې
دوړې، پولن او هوايي ذرات څېړي.

۷۴۳. کرایو ایمونولوژي (cryoimmunology):
هغه پوهه چې په ټیټه تودوخه کې ایمونولوژي
څېړي. وګورئ: ایمونولوژي.

۷۴۴. کریپټو وایرولوژي (cryptovirology): د
قوي او زیانمنو کمپیوټري ویروسونو (سافټوېر)
د ډیزاین لپاره له کریپټوګرافۍ څخه ګټه
اخیستنه د کریپټو وایرولوژي په نوم یادېږي.

۷۴۵. کارډیوپتالوژي (cardiopathology):
هغه پوهه چې د زړه ناروغۍ څېړي.

۷۴۶. کارډیو راډیولوژي (cardioradiology):
هغه پوهه چې د زړه راډیولوژي څېړي. وګورئ:
راډیولوژي.

۷۴۷. کیمو ایمونو لوژي (chemoimmunology):
ایمونولوژي کیمیاوي اړخونه څېړي.

۷۴۸. کامپلیمنټالوژي (complementology):
د ایمونولوژي هغه څانګه چې کامپلیمنټونه (د)
وینې هغه پروټین چې د دفاعي غبرګون پر مهال
له انتبي باډي سره مرسته کوي) تر څېړنې لاندې
نیسي.

۷۴۹. کانشتنټالوژي (conscientiology): هغه
پوهه چې شعور (اګاهي) څېړي.

۷۵۰. کارډیو فزیالوژي (cardiophysiology):
هغه پوهه چې د زړه او د وینې د مجراګانو
فزیالوژي څېړي.

۷۶۷. کرونو سايڙمو لوڙي
(kronoseismology): هغه پوهه چې په زحل
ستوري کې د فشاري څپو خورېدل څېړي.

۷۶۸. کوينالوڙي (quinology): هغه پوهه چې
د کونينو کر او د کونين په توگه يې په درملو کې
کارونه تر څېړنې لاندې نيسي.

ک

۷۶۹. گاربالوڙي (garbology): هغه پوهه چې
د کثافاتو او خځلو د شننې او تجزيې له لارې
يوه ټولنه يا کلچر تر څېړنې لاندې نيسي.

۷۷۰. گيزمالوڙي (gizmology): د پېچلو آلاتو
کارونه يا څېړنه د گيزمالوڙي په نوم يادېږي.

۷۷۱. گوگالوڙي (googology): هغه پوهه چې
گوگل څېړي. يا: د معلوماتو د موندنې لپاره د
گوگل لټون ماشين کارونه د گوگالوڙي په نوم
يادېږي. د يادونې وړ ده چې دغه کلمه د ملنډو
په ډول په عاميانه ژبه کې کارېږي.

۷۷۲. گاسټرالوڙي (gastrology): هغه پوهه
چې معده څېړي.

۷۷۳. گلاچيالوڙي (glaciology): هغه پوهه
چې يخ او پر ځمکه د يخ اغېزې څېړي، په تېره
د يخچالونو څېړنې ته گلاچيالوڙي ويل کېږي.

۷۷۴. گلاسالوڙي (glossology): هغه پوهه چې
ژبې څېړي؛ ژبپوهنه.

۷۶۰. کې ټېنالوڙي (ktenology): هغه پوهه
چې د خلکو وژنه څېړي. دغه اصطلاح د
امريکايي ارواپوه او عصپوه، ليو الکسنډر، له
خوا جوړه شوې چې رېسې يې زړې يوناني ژبې
ته غځېږي.

۷۶۱. کيمټالوڙي (kymatology): هغه پوهه
چې څپه ييز حرکت څېړي.

۷۶۲. کينسيالوڙي (kinesiology): هغه پوهه
چې د بدن حرکت څېړي.

۷۶۳. کوريانولوڙي (Koreanology): هغه
پوهه چې کوريا څېړي.

۷۶۴. کرشناالوڙي (Krishnology): هغه پوهه
چې د کرشنا تيولوژي څېړي. يا: په کرشنايزم کې
د کرشنا مقام چې د مسيح ع له هغه مقام سره
موازي گڼل کېږي چې نوموړي ته په عيسويت
کې ورکول شوی.

۷۶۵. کريملينالوڙي (Kremlinology): هغه
پوهه چې د يوه ځواکمن او پټ سازمان داخلي
سياست څېړي.

يا: هغه پوهه چې د شوروي اتحاد د حکومت د
لوړ پورو چارواکو داخلي سياست تر څېړنې
لاندې نيسي.

۷۶۶. کوبريکالوڙي (Kubrickology): هغه
پوهه چې د ستياڼلې کوبريک لاسته راوړنې يا
پنځونې څېړي.

۷۸۴. گلاتو کرونولوژي (glottochronology): هغه پوهه چې

هغه پوهه چې ژبې تر څېړنې لاندې نيسي او دا په ډاگه کوي چې يوه ورته ژبه په کوم وخت کې په نورو ژبو ووېشل شوه.

ل

۷۸۵. لوگالوژي (logology): هغه پوهه چې

ويونه څېړي. په دينپوهنه کې د لوړ حقيقت د موندنې لپاره د ويونو څېړنه د لوگالوژي په نوم يادېږي.

۷۸۶. لوډولوژي (ludology): هغه پوهه چې

گېمونه او د لوبو نور ډولونه څېړي.

۷۸۷. ليمنالوژي (limnology): هغه پوهه چې

د تازه اوبو د ځايونو، په تېره جهيلونو او اوبډنډونو بياالوژيکي، فزيکي او جيولوجيکي خواص څېړي.

۷۸۹. ليتالوژي (lithology): هغه پوهه چې

کانې څېړي او د هغو پر سپړنه او ډلبندي خاص ټينگار کوي.

۷۹۰. لويمالوژي (loimology): وگورئ:

اپيدميالوژي.

۷۹۱. لکسيکالوژي (lexicology): د ژبپوهنې

هغه څانگه چې ويونه، د هغو طبيعت او معنا، د ويونو اجزاوې، د ويونو او همدا رنگه د هغو د معناوو ترمنځ اړيکې او ټوله ويبپانگه تر څېړنې لاندې نيسي.

۷۷۵. گلاتالوژي (glottology): هغه پوهه چې

ژبې څېړي؛ ژبپوهنه.

۷۷۶. نازيالوژي (gnoseology): هغه پوهه چې

په علمي او فلسفي ډول پوهه يا علم څېړي.

۷۷۷. گرافالوژي (graphology): هغه پوهه

چې لاسي ليک، په تېره بيا د يوه کس د اخلاقو د شننې د يوې وسيلې په توگه د نوموړي لاسي ليک تر څېړنې لاندې نيسي.

۷۷۸. گاینوکالوژي (gynecology): هغه پوهه

چې د ښځو طبي پرابلمونه په تېره د تناسلي غړو اختلالونه تر څېړنې لاندې نيسي.

۷۷۹. گلايکو بياالوژي (glycobiology): هغه

پوهه چې د کاربو هايډرېټونو او گلايکو سايدونو بياالوژيک رول څېړي.

۷۸۰. گراماټالوژي (grammatology): هغه

پوهه چې ليکني سيستمونه يا متنونه تر څېړنې لاندې نيسي.

۷۸۱. گايرو کرونولوژي (gyrochronology):

هغه ميتود چې د يوه ستوري د وضعي حرکت د اندازه گيرۍ له مخې د هغه د عمر اټکل کوي.

۷۸۲. گاینوکوپالوژي (gynecopathology):

هغه پوهه چې په نوزېري ماشوم پورې تړلې ناروغۍ يا هغه چې زياتره پر ښځو اغېزه کوي، تر څېړنې لاندې نيسي.

۷۸۳. گاسټرو انټرالوژي (gastroenterology):

هغه پوهه چې له خولې څخه تر مقعد پورې بشپړ اطراحي سيستم څېړي.

۸۰۳. لینگویستیک ایکالوژي (linguistic ecology): هغه پوهه چې له یو بل سره د ژبو د تعامل څرنګوالی او هغه ځایونه چې دغه ژبې پکې کارېږي، تر څېړنې لاندې نیسي؛ ژبني ایکالوژي.

۸۰۴. لېنگویج ټکنالوژي (language technology): هغه ګډ څانګیز پوهه چې داسې کمپیوټري پوستغالي جوړوي چې انساني ژبه موډل، تجزیه او تولید کړای شي، بدلون پکې راولي او طبیعي ژبې ته د غبرګون ښودلو وړتیا ولري.

۸۰۵. لینگویستیک انټروپولوژي (linguistic anthropology): د انټروپولوژي هغه څانګه چې ژبه او د ژبې کارونه (استعمال) تر څېړنې لاندې نیسي.

م

۸۰۶. مایولوژي (myology): د بدن د غړو فزیولوژیکي څېړنې ته مایولوژي ویل کېږي.

۸۰۷. مانولوژي (manology): هغه پوهه چې انسان څېړي.

۸۰۸. میسالوژي (mesology): هغه پوهه چې د ارګانیزمونو او د هغو د چاپېریال ترمنځ خپلمنځي اړیکې څېړي؛ د ایکالوژي لپاره پخوانۍ اصطلاح.

۷۹۲. لمفالوژي (lymphology): هغه پوهه چې لمفاتیک سیستمونه څېړي.

۷۹۳. لیریکالوژي (lyricology): هغه پوهه چې لیریکونه (سندرې/اشعار) څېړي.

۷۹۴. لارینګالوژي (laryngology): د فزیالوژي هغه څانګه چې ستونی او د هغې اختلالات څېړي.

۷۹۵. لکتینالوژي (lectinology): هغه پوهه چې لکتینونه څېړي.

۷۹۶. لیبرېټالوژي (librettology): هغه پوهه چې د اوپرا کتابونه څېړي.

۷۹۷. لیمنو بیالوژي (limnobiology): د بیالوژي هغه څانګه چې د تازه اوبو حیوانات او نباتات څېړي.

۷۹۸. لیتورجیالوژي (liturgiology): هغه پوهه چې مذهبي عبادات، دعاګانې، سرودونه او مراسم څېړي.

۷۹۹. لوډو موزیکالوژي (ludomusicology): هغه پوهه چې د ویدیويي لوبو موسیقي څېړي.

۸۰۰. لیپډوپټرالوژي (lepidopterology): هغه پوهه چې شاپرکونه او ملخان څېړي.

۸۰۱. لپراکنالوژي (leprechaunology): هغه پوهه چې لپراکان (کوچني پېریان) تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۰۲. لیپډو کرونولوژي (lepidochronology): هغه پوهه چې د پانو په مټ د نباتو عمر ټاکي.

۸۱۹. مایکرولوژي (micrology): هغه پوهه چې مایکروسکوپي اجسام او شيان څېړي.

۸۲۰. میوزیالوژي (museology): د موزیمونو (لرغونتونونو) ډیزاین، تشکیل او مدیریت ته میوزیالوژي ویل کېږي. یا: هغه پوهه چې موزیمونه څېړي.

۸۲۱. میتالوژي (mythology): هغه پوهه چې اسطوري یا افسانې څېړي.

۸۲۲. ماجیرالوژي (magirolgy): هغه پوهه چې پخلی (اشپزي) څېړي.

۸۲۳. میازمالوژي (miasmology): هغه پوهه چې ککړه هوا څېړي.

۸۲۴. منرالوژي (mineralogy): هغه پوهه چې منرالونه څېړي.

۸۲۵. میسالوژي (missiology): د عملي تیولوژي هغه څانګه چې د عیسوي مبلغ کار، پیغام او دریځ تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۲۶. مولینولوژي (molinology): هغه پوهه چې میلونه (کارخونې) څېړي.

۸۲۷. مورفولوژي (morphology): هغه پوهه چې بڼه (شکل/حالت) او جوړښت تر څېړنې لاندې نیسي او د هغې پدیدې دندې په پام کې نه نیسي.

په ژبپوهنه کې، د مورفیمونو (ویونه او د هغو معنوي جوړښتي توکي) د داخلي جوړښت څېړنې ته مورفولوژي ویل کېږي؛ صرف.

۸۰۹. میسالوژي (misology): له استدلال او حجت څخه وېره د میسالوژي په نوم یادېږي.

۸۱۰. میکسالوژي (mixology): د ډول، ډول اجزاوو د ترکیب په واسطه د الکولي څښاکو جوړولو هنر د میکسالوژي په نوم یادېږي.

۸۱۱. مورولوژي (morology): هغه پوهه چې چټتیا څېړي.

۸۱۲. مایکولوژي (mycology): هغه پوهه چې فنجي څېړي.

۸۱۳. مامالوژي (mammalogy): هغه پوهه چې ټي لرونکي ژوي څېړي.

۸۱۴. ماریالوژي (Mariology): هغه پوهه چې پر مریم بحث کوي.

۸۱۵. ماستالوژي (mastology): هغه پوهه چې سینې (تیونه) څېړي.

۸۱۶. میدیالوژي (mediology): د کلچر څېړنې ګډ څانګیز (interdisciplinary) میتود چې په ۱۹۷۹ ز کال کې د رېجس ډیبرې له خوا رامنځته شو او د انسان سمبولیک فعالیت او ټکنالوژۍ ته، په تېره د کلتوري لېږد د یوې وسیلې په توګه خاصه پاملرنه کوي. یا: هغه پوهه چې رسنۍ (ټلويزون، راډیو، ټولنیزې رسنۍ...) او د هغو اغېز څېړي.

۸۱۷. میریالوژي (mereology): هغه پوهه چې د یوه کل اجزاوې څېړي.

۸۱۸. مترالوژي (metrology): هغه پوهه چې وزنونه، پیماني او اندازه گیری څېړي.

۸۳۷. مېکروبيالوژي (macrobiology): هغه پوهه چې لوی ژوندي ارګانيزمونه څېړي.

۸۳۸. ماسټوزولوژي (mastozoology): وګورئ: ممالوژي.

۸۳۹. ممبرانولوژي (membranology): هغه پوهه چې غشاوې څېړي.

۸۴۰. مايکروبيالوژي (microbiology): هغه پوهه چې کوچني ارګانيزمونه، په تېره پر انسان او نورو ژونديو موجوداتو د هغو اغېزې تر څېړنې لاندې نيسي.

۸۴۱. مايکرو ايکالوژي (microecology): هغه پوهه چې د کوچنيو ارګانيزمونو ايکالوژي څېړي.

۸۴۲. مايکرو جيولوژي (microgeology): د جيولوژي هغه څانګه چې مايکروسکوپي جوړښتونه او ساختمانونه څېړي.

۸۴۳. مانسټرالوژي (monsterology): هغه پوهه چې بلاګانې څېړي.

۸۴۴. مايکوسيرالوژي (mycoserology): هغه پوهه چې د وينې فنجي څېړي.

۸۴۵. مالدیکټالوژي (maledictology): هغه پوهه چې سپکاوی او کنځلې تر څېړنې لاندې نيسي.

۸۴۶. ميریوټاپولوژي (mereotopology): هغه تيوري چې ميریولوژي او ټاپولوژي يو ځای کوي او د کل او جز ترمنځ اړیکې او د هغو ترمنځ شته بريدونه څېړي.

په بيالوژي کې، د حيواناتو او نباتاتو د بڼې او جوړښت څېړنې ته ويل کېږي.

په جيولوژي کې، د تېرو او ځمکېنو جوړښت ته ويل کېږي.

۸۲۸. موتیوالوژي (motivology): هغه پوهه چې له ارواپوهنيز اړخه د خلکو موخې څېړي.

۸۲۹. موزیکالوژي (musicology): هغه پوهه چې موسيقي او يا د غږ فزيکي طبيعت څېړي.

۸۳۰. ملريالوژي (malariology): هغه پوهه چې ملريا څېړي.

۸۳۱. مارټرالوژي (martyrology): د شهيدانو په تېره اولياوو فهرست چې د هغوی د کليزو له مخې ترتيب شوی وي.

۸۳۲. ميکنالوژي (mechanology): هغه پوهه چې ماشينونه او ميخانیک څېړي.

۸۳۳. مليټالوژي (melittology): هغه پوهه چې د شاتو مچۍ څېړي.

۸۳۴. ميتريالوژي (meteorology): هغه پوهه چې اتوموسفير، د اتوموسفير پدې په تېره موسم او هوا حالاتو وړاندوينه تر څېړنې لاندې نيسي.

۸۳۵. ميتودولوژي (methodology): هغه پوهه چې د يوې څانګې ميتودونه تر څېړنې لاندې نيسي.

۸۳۶. مرميکالوژي (myrmecology): هغه پوهه چې مېږي څېړي.

۸۴۷. مېکروسوشيالوژي (macrosociology):
د سوشيالوژي (ټولنپوهنې) هغه څانګه چې د
نفوسو او لويو جمعيتونو په سويه انساني
تعاملونه تر څېړنې لاندې نيسي.

۸۴۸. مگنيټوبیالوژي (magnetobiology):
هغه پوهه چې د مقناطيسي ساحو او بيالوژيکو
سيستمونو ترمنځ تعامل څېړي.

۸۴۹. ميکنوبیالوژي (mechanobiology):
هغه پوهه چې د بيالوژيکو سيستمونو ميخانيک
(فيزيکي قوې او تعاملونه) تر څېړنې لاندې
نيسي.

۸۵۰. ميتافزيالوژي (metaphysiology): هغه
پوهه چې د فزيکي جسم پر خلاف، ذهن او
ژوند څېړي.

۸۵۱. ميتاسايکالوژي (metapsychology): د
ذهن او ارواپوهنې فلسفي څېړنه د
ميتاسايکالوژي په نوم يادېږي.

په ارواپوهنه کې يې دوهم تعريف دا دی چې:
هغه ډله اصول چې د فرويد پر ارواپوهنه حاکم
دي.

په فلسفه کې هغې پوهې ته ويل کېږي چې دا
څېړي چې بشري تجربې په څه ډول ادراک
جوړوي، تصفيه کوي او هویت ته بڼه ورکوي.

۸۵۲. مايکروسوشيالوژي (microsociology):
د ټولنپوهنې هغه څانګه چې ورځني، د کوچنۍ
سطحي انساني تعاملونه، تر څېړنې لاندې
نيسي.

۸۵۳. مايکرو ټريبالوژي (microtribology): د
ټريبالوژي هغه څانګه چې د خورا کوچنيو
سطحو ترمنځ تعامل څېړي؛ وګورئ: ټريبالوژي.

۸۵۴. ميتومورفولوژي (mitomorphology): د
مايتوکاندریا مورفولوژي ته ويل کېږي.

۸۵۵. ميتو فزيالوژي (mitophysiology): د
مايتوکاندریا فزيولوژي ته ويل کېږي.

۸۵۶. مېکرو مورفولوژي (macromorphology):
هغه پوهه چې د يوه
ارګانيزم، منرال، يا خاورې د يوه جز لوی
جوړښتونه يا مورفولوژي څېړي چې له
مرستندويه سترګې (مايکروسکوپ) پرته د ليدو
وړ وي.

۸۵۷. ميزو متريالوژي (mesometeorology):
هغه پوهه چې د مايکرومتريالوژي په پرتله، په
لويه کچه اتموسفيري پديدې تر څېړنې لاندې
نيسي.

۸۵۸. مايکرو منرالوژي (microminerology):
هغه پوهه چې کوچني منرالونه مطالعه کوي.

۸۵۹. مايکرو مورفولوژي (micromorphology):
هغه پوهه چې د يوه
ارګانيزم، منرال يا خاورې د يوه جز لطيف
جوړښتونه يا مورفولوژي څېړي چې يوازې د
مايکروسکوپ په واسطه د ليدو وړ وي.

۸۶۰. مورفوفونالوژي (morphophonology):
د ژبپوهنې هغه څانګه چې فونيمونه او د
مورفيمونو فونولوژيکه ښودنه تر څېړنې لاندې
نيسي.

۸۶۸. ماریتایم ارکیالوژي (maritime archeology): د لرغنپوهنې هغه څانګه چې بحرونو، جهيلونو او سیندونو ته ځانګړې ده.

ن

۸۶۹. ناولوژي (neology): ناوا له یوناني څخه ژبې څخه راغلې چې د «عبادتځای» په معنا ده. ناولوژي هغې پوهې ته ویل کېږي چې مقدس ځایونه، عبادتځایونه او سپېڅلې ودانۍ څېړي.

۸۷۰. نیولوژي (nealogy): د زولوژي یوه څانګه ده چې د یوه حیوان د ژوند د لومړنیو پړاوونو ترمنځ مورفولوژیکې اړیکې تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۷۱. نولوژي (noology): د هرې هغې پدیدې سیستماتیکه څېړنه او مطالعه چې له پوهېدو او پوهنې سره سروکار ولري. نو د یوناني ژبې ویوکی دی چې د «ذهن» معنا لري.

۸۷۲. نیولوژي (neology): هغه پوهه چې نیولوجیزم (د نوو ویونو جوړونه) څېړي.

یا: د نویو او عقلاني مذهبي نظریاتو و افکارو درلودل، د نیولوژي په نوم یادېږي.

۸۷۳. ناسولوژي (nasology): هغه پوهه چې پوزه څېړي.

۸۷۴. نیدولوژي (nidology): هغه پوهه چې ځالي څېړي.

۸۶۱. میکرو متیريالوژي (micrometeorology): د متیريالوژي هغه څانګه چې د یوې وړې سیمې لپاره چې څو کیلو متره قطر ولري، په وړه سطحه موسم او د هوا حالاتو مشاهده او سپړنه ترسره کوي.

۸۶۲. مورفو فزیالوژي (morphophysiology): هغه پوهه چې د بڼې او فزیولوژیکو دندو ترمنځ خپلمنځي بیالوژیکي اړیکې څېړي.

۸۶۳. مورفو سایکالوژي (morphopsychology): هغه پوهه چې د څېرې د خواصو او شخصیت ترمنځ اټکلي مشابهت څېړي.

۸۶۴. ملیسو پالینو لوژي (melissopalynology): هغه پوهه چې له شاتو او مچيو څخه پیدا شوی پولن څېړي.

۸۶۵. مالیکولر بیالوژي (molecular biology): د بیالوژي هغه څانګه چې د ژوند مېکرو مالیکولونه، لکه پروټین، لیپو پروټین او هستوي تېزاب تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۶۶. مینسي کرونولوژي (mensichronology): هغه پوهه چې د خښتو او نورو ودانیزو موادو د بعدونو او ترکیب له تجزیې وروسته د هغو عمر معلوموي.

۸۶۷. میکرو کلامتالوژي (microclimatology): د اقلیم پوهنې هغه څانګه چې کوچني اقلیمونه څېړي.

هغو موجوداتو سره کار نه لري چې نور شتون نه لري.

۸۸۴. نیوسالوژي (neossology): هغه پوهه چې کوچني مرغان څېړي.

۸۸۵. نیفرالوژي (nephrology): د طب هغه څانګه چې د پښتورګو دنده او ناروغۍ څېړي.

۸۸۶. نومرالوژي (numerology): هغه پوهه چې د اعدادو (یا د هغو ویونو توري چې د اعدادو استازیتوب کوي) ترمنځ صوفیانه اړیکې او همدا رنگه د فزیکي توکو او ژوندیو شیانو فعالیت یا چلند څېړي.

۸۸۷. نانوبیالوژي (nanobiology): د بیالوژي هغه څانګه چې د نانو په کچه بیالوژیک تعاملونه څېړي.

۸۸۸. ناراتالوژي (narratology): هغه پوهه چې کیسه ییز (نرتیو) ساختمان څېړي.

۸۸۹. نیونا ټولوژي (neonatology): د طب هغه څانګه چې نو زېږي او په تېره ناروغه یا تر وخت دمخه نو زېږي ماشومان څېړي.

۸۹۰. نیګرالوژي (niggerology): هغه پوهه چې تورپوستي او په تېره هغه تورپوستي چې د مشکل جوړوونکو په توګه له ټولنې ویستل شوي وي، تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۹۱. نانوسایټولوژي (nanocytology): د ساینټولوژي لپاره د نانوتکنالوژي کارونه د نانوساینټولوژي په نوم یادېږي.

۸۷۵. نومولوژي (nomology): هغه پوهه چې قوانین څېړي. یا: د عمومي فزیکي او منطقي قوانینو څېړنه د نومولوژي په نوم یادېږي. یا: هغه پوهه چې د ذهن قوانین څېړي؛ ذهني ارواپوهنه.

۸۷۶. نوسولوژي (nosology): هغه پوهه چې د ناروغۍ څېړنه، تشخیص، ډلبندي او سیستماتیکه پلټنه ترسره کوي.

۸۷۷. نارکولوژي (narcology): هغه پوهه چې د درملو تر حد زیاته کارونه څېړي.

۸۷۸. نیکرالوژي (necrology): هغه پوهه چې مړینه یا مړی څېړي.

۸۷۹. نیوتولوژي (neotology): هغه پوهه چې یو نوی موندل شوی/کشف شوی شی، ځای، حیوان، حشره، منرال او داسې نور تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۸۰. نیفالوژي (nephology): د میتريالوژي هغه څانګه چې ورېځې مطالعه کوي.

۸۸۱. نیورولوژي (neurology): د طب هغه څانګه چې عصبي ګډوډۍ او همدا رنگه د مرکزي عصبي سیستم مغز او حرام مغز، اعصاب، غړي او د شاوخوا عصبي سیستم عصبي-عضلي مفصلونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۸۸۲. نوستولوژي (nostology): هغه پوهه چې زړښت څېړي.

۸۸۳. نیونټالوژي (neontology): هغه پوهه چې د روان عصر ژوندي ارګانیزمونه څېړي او له

۹۰۰. نیورو مورفولوژي

(neuromorphology): هغه پوهه چې د عصبي سیستم او د هغه د اجزاوو مورفولوژي څېړي.

۹۰۱. نیورو فزیالوژي (neurophysiology): د

فزیالوژي هغه څانګه چې عصبي سیستم څېړي.

۹۰۲. نیورو سایکالوژي (neuropsychology):

د نیورولوژي او درماني ارواپوهنې هغه څانګه چې د ارواپوهنیزو بهیرونو فزیولوژیک بنیادونه څېړي.

۹۰۳. نیورو ټاکسیکالوژي

(neurotoxicology): هغه پوهه چې د عصبي زهر په واسطه مسموم کېدل څېړي.

۹۰۴. نیورو پالیو بیالوژي

(neuropaleobiology): د پالیو بیالوژي (یا نیورو بیالوژي) هغه څانګه چې د لرغونو حیواناتو عصبي سیستم څېړي.

۹۰۵. نیورو فینومینولوژي

(neurophenomenology): هغه پوهه چې عصپوهنه او پدیدوي مشاهده سره یو ځای کوي.

۹۰۶. نیورو-افتمالوژي (neuro-

ophthalmology): د نیورولوژي او افتمالوژي هغه فرعي څانګه چې په عصبي سیستم پورې اړوند عیني پرابلمونه څېړي.

۹۰۷. نیورو سایکو فزیالوژي

(neuropsychophysiology): هغه پوهه چې

۸۹۲. نیورو بیالوژي (neurobiology): هغه

پوهه چې په خلکو او حیواناتو کې د اعصابو او مغزو دندې څېړي.

۸۹۳. نیورو یورالوژي (neuourology): د

یورولوژي هغه څانګه چې د مثاني هغه اختلالونه څېړي چې د ستون فقرات په ټپونو او عصبي اختلالونو پورې اړه ولري.

۸۹۴. نیوروسونولوژي (neurosonology): د

عصبي رګونو د عملیاتو لپاره د الټراساؤنډ کارونه د نیوروسونولوژي په نوم یادېږي.

۸۹۵. نیورو وایرولوژي (neurovirology): د

هغو ویروسونو علمي څېړنه چې عصبي سیستم ته د سرایت کولو وړتیا لري.

۸۹۶. نانوتکنالوژي (nanotechnology): د نانو

ذراتو جوړول او د نانو متر په کچ کې د ماشینونو جوړول د نانوتکنالوژي په نوم یادېږي.

۸۹۷. نیورو راډیولوژي (neuroradiology): د

عصبي سیستم راډیولوژي او په تېره د عصبي سیستم د ګډوډیو د تشخیص او درملنې لپاره د وړانګو کارونه د نیورو راډیولوژي په نوم یادېږي.

۸۹۸. نیورو پتالوژي (neuropathology): د

عصبي سیستم پتالوژي (ناروغۍ یا د ناروغیو څېړنې) ته ویل کېږي.

۸۹۹. نیورو کارډیالوژي (neurocardiology):

هغه پوهه چې د زړه او عصبي سیستم تعامل څېړي.

۹۱۶. واکسینالوژي (vaccinology): هغه پوهه چې د نوو واکسینونو جوړول او تولید څېړي.

۹۱۷. وینریالوژي (venereology): د طب هغه څانګه چې د جماع له لارې انتقال شوې ناروغۍ او د هغو درملنه څېړي.

۹۱۸. وېکسي لالوژي (vexillology): هغه پوهه چې بیرغونه څېړي.

۹۱۹. ویکتیمالوژي (victimology): هغه پوهه چې د یوه جرم قربانیان او په تېره هغه لاملونه څېړي چې ولې ځینې خلک ډېر زیات د جرمونو قرباني کېږي.

۹۲۰. ولکنالوژي (volcanology): هغه پوهه چې ولکانونه څېړي؛ vulcanology.

۹۲۱. واتیکانولوژي (Vaticanology): هغه پوهه چې د واتیکان سیاست، پرېکړې او د کار کولو طرز څېړي.

۹۲۲. وایرو ایمونولوژي (viroimmunology): هغه پوهه چې پر ایمونولوژیک سیستم د ویروسونو اغېز څېړي.

۹۲۳. وېدرالوژي (weatherology): هغه پوهه چې د هوا حالاتو د وړاندوینې لپاره کارېږي؛ میتیريالوژي.

۹۲۴. ووډ پیکرالوژي (woodpeckerology): هغه پوهه چې رتکانک (یو ډول مرغې) څېړي. په انګلش کې ورته woodpecker وايي.

عصبپوهنه، ارواپوهنه او فزیولوژي سره یو ځای کوي.

۹۰۸. نیورو الکټرو فزیالوژي (neuroelectrophysiology): هغه پوهه چې د نیورونونو برقي فعالیت څېړي.

۹۰۹. نیوماتولوژي (pneumatology): هغه پوهه چې د اروايي موجوداتو او پدیدو او په تېره د انسان او خدای ترمنځ تعامل څېړي.

و

۹۱۰. وینالوژي (vinology): هغه پوهه چې شراب او شراب جوړونه څېړي؛ انګالوژي.

۹۱۱. وایرولوژي (virology): د مایکرو بیالوژي هغه څانګه چې ویروسونه او ویروسي ناروغۍ څېړي.

۹۱۲. وکالوژي (vocology): هغه پوهه چې غږ زېږوونکي وسایل څېړي.

۹۱۳. ولنالوژي (vulnology): هغه پوهه چې د ټپونو درملنه او ساتنه څېړي.

۹۱۴. وینرالوژي (venereology): هغه پوهه چې په جنسي نژدیوالي پورې مربوطې ناروغۍ او د هغو درملنه څېړي.

۹۱۵. ورمیالوژي (vermeology): هغه پوهه چې چینجي څېړي.

ه

۹۲۵. هینولوژي (henology): هغه فلسفي ډسکورس چې پر «یو یا احد» راڅرخي او په ځانگړي ډول په افلاطوني فلسفه کې څرگند شوی.

۹۲۶. هیکسولوژي (hexology): هغه پوهه چې د هېکس نسبې تر څېړنې لاندې نیسي. هېکس هغو نښو ته ویل کېږي چې د پنسلوانیا جرمني خلکو به د خپلو ودانیو لپاره کارول تر څو له بدو ارواوو څخه په امان کې وي. هېکس یو هندسي ډیزاین وو او یو ستوری یا گل به یې درلود چې په یوه دایروي ساحه کې به ځای پر ځای شوی وو.

۹۲۷. هوډولوژي (hodology): هوډولوژي گڼ تعریفونه لري. په عموم کې هغې پوهې ته ویل کېږي چې پلی لارې څېړي.

بل خوا د مغزو په فزیولوژي کې، د مغزي حجراتو د خپلمنځي اړیکو څېړنې ته هوډولوژي ویل کېږي او د دې تعریف له مخې د بیالوژي یوه څانګه ګرځي.

په فلسفه کې د تړلو او مربوطو ایدیاوو او نظریاتو مطالعې ته هوډولوژي ویل کېږي او د جغرافیې د یوې څانګې په توګه هغې پوهې ته ویل کېږي چې لارې تر څېړنې لاندې نیسي.

۹۲۸. هورولوژي (horology): هغه پوهه چې وخت مطالعه کوي او همدا رنگه هغه فن، ساینس او ټکنالوژي تر څېړنې لاندې نیسي، چې

وخت قیدوي یا ښيي لکه دېوالي ګرۍ، لاسي ګرۍ او لمريزه ګرۍ (سندیال) چې د سیوري د موقعیت له مخې وخت ښيي.

۹۲۹. هاګالوژي (hagiology): هغه پوهه چې د اولیاوو ژوند څېړي.

۹۳۰. هاپالوژي (haplology): په یوه لغت کې له دوو تقریبا مشابه څپو څخه د یوې څپې حذف یا غورځولو ته هاپالوژي ویل کېږي.

۹۳۱. هلکالوژي (helcology): هغه پوهه چې ناسورونه او د هغو درملنه څېړي.

۹۳۲. هربالوژي (herbology): هغه پوهه چې طبي بوټي او د هغو طبي ځانګړنې په تېره چې کله سره ترکیب شي، تر څېړنې لاندې نیسي.

۹۳۳. هایرولوژي (hierology): هغه پوهه چې د ادیانو مقایسوي او تاریخي څېړنه کوي.

۹۳۴. هیپالوژي (hippology): هغه پوهه چې اسونه څېړي.

۹۳۵. هیستالوژي (histology): هغه پوهه چې مایکروسکوپي جوړښتونه، کیمیاوي مرکبات، د نسجونو دندې او د حیواناتو او نباتاتو نسجي سیستمونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۹۳۶. هوپالوژي (hoplology): هغه پوهه چې په انساني جګړو کې ښکېله ټکنالوژي په تېره وسلې و زغړې، چلن او میتودونه تر څېړنې لاندې نیسي.

۹۴۷. هپتالوژي (hepatology): هغه پوهه چې جگر، مثانه او پانکراس او د دې غړو درملنه خپري.

۹۴۸. هکسیکالوژي (hexicology): هغه پوهه چې د ژوندیو موجوداتو او نورو ارگانیزمونو اړیکې او په عموم کې له شاوخوا شرایطو سره د هغو تعامل تر څېړنې لاندې نیسي.

۹۴۹. هیریسالوژي (heresiology): هغه پوهه چې کفر (عقیدوي انحراف) خپري.

۹۵۰. هرپتالوژي (herpetology): هغه پوهه چې چرمسکۍ او ذوحياتین خپري.

۹۵۱. هیتیتالوژي (Hittitology): هغه پوهه چې د هتیتي وګړي، د هغو ژبه او کلچر خپري. هیتیتي په اناتولیا کې د برونزو د پېر یو سلطنت وو.

۹۵۲. هیسترالوژي (hysterology): هغه پوهه چې زیلانځی (رحم) خپري.

۹۵۳. هامارشیاالوژي (hamartialology): د تیولوژي هغه څانګه چې د ګناه طبیعت او اغېزې خپري.

۹۵۴. هیموسایټالوژي (hemocytology): هغه پوهه چې د وینې ساینسې خپري.

۹۵۵. هپاتیکالوژي (hepaticology): هغه پوهه چې د کاني گل خپري.

۹۵۶. هیستوریاالوژي (historiology): هغه پوهه چې تاریخ خپري؛ تاریخپوهنه.

۹۳۷. هرټالوژي (hortology): هغه پوهه چې بڼ او بڼوالي خپري. د بڼوالۍ هنر ته هم هرټالوژي ویل کېږي.

۹۳۸. هایډرولوژي (hydrology): هغه پوهه چې د اوبو ځانګړنې، وېش او د ځمکې پر سطحه، خاوره، کاهو او اتوموسفیر باندې د اوبو اغېزې تر څېړنې لاندې نیسي.

۹۳۹. هایټولوژي (hyetology): هغه پوهه چې ورښت (وریا) خپري.

۹۴۰. هایګالوژي (hygiology): هغه پوهه چې د روغتیا تحفظ او تداوم خپري.

۹۴۱. هایګرالوژي (hygrology): هغه پوهه چې د بدن سیاله ماده خپري.

۹۴۲. هیمنالوژي (hymnology): هغه پوهه چې حمدونه او مناجات خپري.

۹۴۳. هیپنالوژي (hypnology): هغه پوهه چې خوب خپري.

۹۴۴. هیمتالوژي (hematology): هغه پوهه چې وینه او د وینې تولیدوونکي غړي خپري.

۹۴۵. هیمرالوژي (hemerology): هغه پوهه چې کلیزې (کالندرونه)، په تېره د خاصو ورځو د تشخیص او پېژندنې لپاره تر څېړنې لاندې نیسي.

۹۴۶. هورتولوژي (heortology): هغه پوهه چې مذهبي جشنوارې خپري.

۹۶۶. هیستوپتالوژي (histopathology): هغه پوهه چې د مایکروسکوپي کچې نسجونه، په تېره هغه نسجونه چې د ناروغۍ له کبله غیرنورمال وي، تر څېړنې لاندې نیسي.

۹۶۷. هیلوسایزمالوژي (helioseismology): هغه پوهه چې په لمر کې د فشاري څپو خورېدل څېړي.

۹۶۸. هیماتوپتالوژي (hematopathology): وگورئ: هیموپتالوژي.

۹۶۹. هیستو مورفولوژي (histomorphology): هغه پوهه چې د حجراتو د مورفولوژۍ د څېړنې لپاره له هیستولوژي څخه استفاده کوي.

۹۷۰. هیستو فزیالوژي (histophysiology): هغه پوهه چې د حجراتو او نسجونو دندې څېړي.

۹۷۱. هایډرو میټریالوژي (hydrometeorology): د میټریالوژي هغه څانګه چې په اتموسفیر کې د اوبو د حالت پېښېدل، بدلونونه او خوځښت څېړي.

۹۷۲. هیترو فینومینولوژي (heterophenomenology): هغه پوهه چې د نورو خلکو شعور څېړي.

۹۷۳. هیپاټو گاسټرو انټرالوژي (hepatogastroenterology): د طب هغه څانګه چې د ځیګر، معدې، وړو کولمو او همدا رنگه د دې ټولو غړو د درملنې علم په ځان کې رانغاړي.

۹۵۷. هایډروبیاالوژي (hydrobiology): هغه پوهه چې د داسې حیواناتو بیاالوژي څېړي چې په اوبو کې ژوند کوي.

۹۵۸. هایډرو ایکالوژي (hydroecology): هغه پوهه چې په لمدو ځمکو کې د اوبو او وحشي موجوداتو ترمنځ اړیکې څېړي.

۹۵۹. هایډرو جیولوژي (hydrogeology): هغه پوهه چې تر ځمکې لاندې اوبه، په تېره د دې اوبو د شتون او خوځښت بیاالوژیکي، فزیکي او کیمیاوي خواص څېړي.

۹۶۰. هلمنتالوژي (helminthology): د زولوژي هغه څانګه چې هلمنتونه (پرازیتي چینجي) څېړي.

۹۶۱. هیموپتالوژي (hemopathology): د پتالوژي هغه څانګه چې د وینې ناروغۍ څېړي.

۹۶۲. هیستو سائیتولوژي (histocytology): د هیستولوژي او سائیتولوژي ترکیب ته ویل کېږي.

۹۶۳. همبرګرالوژي (hamburgerology): هغه پوهه چې د میکډانلېز له خوا معرفي شوه تر څو په خپلو فاسټ فوډ رستورانټونو کې خلکو ته کاري روزنه ورکړي.

۹۶۴. هیموستاسیالوژي (hemostaseology): هغه پوهه چې هیموستاسیس (یا د وینې توقف) څېړي.

۹۶۵. هیپو پتالوژي (hippopathology): هغه پوهه چې د اسونو ناروغۍ څېړي.

ی

۹۷۴. یوفولوژی (ufology): د UFO یا ناپېژانده الوتیزو شیانو پوهې ته یوفولوژی ویل کېږي.

۹۷۵. یورولوژی (urology): د طب هغه څانګه چې د تشو بولو د جهاز او اړوند سیستم ګډوډۍ او اختلالات تر څېړنې لاندې نیسي.

۹۷۶. یوکالوژی (eucology): هغه پوهه چې دعاګانې مطالعه کوي. همدا رنگه د دعاګانو او ماثوراتو کتاب ته هم د یوکالوژی کلمه کارېږي.

۹۷۷. یورانالوژی (uranology): هغه پوهه چې اسمانانو او سماوي اجسام مطالعه کوي.

یا: د اورانوس ساینسي مشاهده او څېړنه د یورانالوژی په نوم یادېږي.

۹۷۸. یورینالوژی (urinology): هغه پوهه چې د ناروغ د روغتیايي حالت د تحلیل لپاره تشې بولې څېړي.

۹۷۹. یورونالوژی (uronology): د طب هغه څانګه چې تشې بولې څېړي.

۹۸۰. یونیورسالوژی (universology): هغه پوهه چې کاینات څېړي.

۹۸۱. یورو پتالوژی (uropathology): هغه پوهه چې د تشو بولو د جهاز ناروغۍ څېړي.

۹۸۲. یورو راډیولوژی (uroradiology): هغه پوهه چې د تشو بولو د جهاز راډیولوژی څېړي.

پای

رحمت شاه فراز

رانده ټول عمر پټې سترگې په امسا پسې ځي
بينا هغه دي چې هم لارې هم رهبر بدلوي

ارواښاد صديق پسرلی

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library